Ազգ
Azg
armenian daily

23 ՕԳՈՍՏՈՍ 1994, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 160 (663)

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE,
BLOCK B, SUITE 307,
P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS: FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS: BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS: HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից

ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՅՈՒՅՔ

ուղիղ հասցեատիրոջը՝ նավով եւ ինքնաթիռով

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Հերթական փուլը օգոստոսի 23-24-ը Մոսկվայում

Հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման շուրջ բանակցությունների հերթական փուլը տեղի կունենա օգոստոսի 23-24-ը Մոսկվայում: Այդ մասին Խաբար սերվիս գործակալության թղթակցին հայտնելով, Ռուսաստանում Ադրբեջանի դեսպանատան մամուլի կցորդ Ֆարհադ Աղամալիեւը նշել է, որ ադրբեջանական կողմն այս բանակցություններում նախատեսել է հանրապետության պետական նախարար Վագիֆ Սամեդողլուի մասնակցությունը: Աղամալիեւը հաղորդել է նաեւ, որ ներկայումս Ռուսաստանի մայրաքաղաքում շարունակվում է խաղաղական մեծ համաձայնագրի նախագծի համաձայնեցման վրա Ադրբեջանի եւ Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների փորձագետների աշխատանքը: ՆՏ

Յան Էլիասոնը կայցելի կոնֆլիկտի գոտի

ՎԻԵՆՆԱ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐԻ: Սպասվում է, որ օգոստոսի 23-ին Վիեննայից Բաքու կժամանի ԵԱՀԽ Մինսկի խորհրդաժողովի նախագահ Յան Էլիասոնը: Այդ մասին Ավստրիայի մայրաքաղաքում հայտնի դարձավ դիվանագիտական աղբյուրներից: Հաղորդվում է, որ շվեդ դիվանագետը կայցելի նաեւ Ստեփանակերտ եւ Երեւան:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Ավանդատուները այժմ էլ նախագահի նստավայրի առջեւ

ՏԻԳՐԱՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Տեսնելով, որ կառավարության եւ Կենտրոնական բանկի մոտ ցույցերը ոչ մի արդյունք չեն տալիս, երեկ 22 հազար ավանդատուների անունից մի խումբ քաղաքացիներ «Թալանված հայ ժողովուրդ, Լեւոն, փողերը հետ տուր» լոզունգով հավաքվել էին ՀՀ նախագահի նստավայրի առաջ: Բողոքավորներից մեկը՝ Անահիտ Գեւորգյանն ասաց, թե մի շարք ավանդ ընդունող կազմակերպությունների փակվելուց հետո, իրենք դռնեդուռ ընկած փորձում են պարզել, թե ո՞վ է վերջապես պատասխան տալու եւ հետ վերադարձնելու իրենց վերջին խնայողությունները: Սակայն ոչ մի տեղ գոհացուցիչ պատասխան չստանալով, նրանք որոշել են դիմել իրենց նախագահին, հույս ունենալով, որ նա ինչ-որ կերպ այդ հարցի լուծումը կպահանջի, «սատար կկանգնի թալանված ու կեղեքված քաղաքացիներին»:

Այնուհետեւ բողոքող ավանդատուների ներկայացուցիչներին ընդունեցին ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Շահեն Կարամանուկյանը եւ վերահսկողական ծառայության պետ Կարապետ Ռուբինյանը: Նրանք նշել են, թե նախագահը հանձնարարել է իրավապահ մարմիններին այդ ուղղությամբ տարվող հսկողությունը ուժեղացնել, եւ խոստացել, որ դատախազության ուշադրությունը կհրավիրեն այդ գործերի վրա: Դատախազությունն իր հերթին բազմիցս զգուշացրել է, որ առանց արտոնագրերի առկայության չգրանցվեն այդ կազմակերպությունները: Ավելին, անօրինական գործունեության համար մոտ 13 սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների հանդեպ քրեական գործեր են հարուցվել:

Արդեն կան նաեւ պատժվածներ: Սակայն մի կարեւոր խնդիր կա, որը, երկվություն է առաջացնում: Բանն այն է, որ ավանդատուների մի մասը պահանջում է բռնել այդ ՍՊԸ-երի տերերին, մյուս մասը պահանջում է բաց թողնել, ակնկալելով հետ ստանալ տված գումարները: Նման մի օրինակ էլ տպագրվեց մեր թերթի օգոստոսի 17-ի համարում, երբ ավանդատուներից մեկը Մյասնիկյանի շրջանի գլխավոր դատախազին մեղադրում էր, թե անժամկետ փակել է որոշ գրասենյակներ, որպեսզի նրանց տնօրենները խուսափեն պատասխանատվությունից: Մինչդեռ, դատախազն ինքն է առաջինը ընթացք տվել ավանդատուների ոտնահարված իրավունքները վերականգնելու գործին: Քննվող 13 քրեական գործերով ավանդատուների տված ցուցմունքների վերլուծությունը ցույց է տվել, որ հանցագործության կատարումը էապես նպաստել է ապօրինի բանկային գործունեությամբ զբաղվող կազմակերպությունների «Անի» հյուրանոցում տեղավորվելը: Գլխավոր դատախազ Վահրամ Շահինյանի ասելով, մարդիկ հավատալով «Անի» հյուրանոցի նման պետական լուրջ կազմակերպության հեղինակությանը, իրենց գումարները վստահել են խարդախներին: «Նկատի ունենալով այս հանգամանքը, շարունակեց պրն. Շահինյանը, ինչպես նաեւ այն, որ հյուրեր ընդունելու համար ստեղծված շինությունը չի կարող բավարարել բանկային հիմնարկներին ներկայացվող պահանջները եւ հաշվի առնելով առաջին հերթին իրենց ավանդատուների շահերը, շրջանային դատախազությունը առաջարկել է «Անի» հյուրանոցի տնօրենությանը լուծարել դրամական գործառնություններ իրականացնող բոլոր կազմակերպությունների հետ կնքված վարձակալության պայմանագրերը անկախ նրանից, թե այդ կազմակերպություններն ունեն կենտրոնական բանկի արտոնագիր, թե ոչ»:

ՎԱԽՃԱՆ ՎԱԶԳԵՆ Ա-Ի

Ալեքսիյ Բ-ն կիսում է հայ ժողովրդի վիշտը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգեն Ա-ի մահվան կապակցությամբ խոր վիշտ է հայտնել Մոսկվայի եւ Համայն Ռուսիո պատրիարք Ալեքսիյ Բ-ն Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի Հոգեւոր խորհրդին հղած հեռագրում: Ալեքսիյ Բ-ն նշում է, որ հավերժ կպահպանվի Վազգեն Ա-ի հիշատակը, որը Ս. Էջմիածնում իր առաջնորդության տարիներին «չէր նվազեցնում բազմօգուտ ավանդը հայ առաքելական եւ ռուս ուղղափառ եկեղեցիների եղբայրության եւ համագործակցության պահպանման ու զարգացման մեջ»: Ցավակցական հեռագիր է հղել նաեւ Մոսկվայի պատրիարքության արտաքին եկեղեցական հարաբերությունների բաժնի նախագահ միտրոպոլիտ Կիրիլը:

Ցավակցական հեռագրեր են հղել Ռուսաստանի ԳԱ նախագահ Գ. Գլադիշեւը, Ուրուգվայի Հանրապետության նախագահ Լուիս Ալբերտո Հեռերան, Հալեպի Բերիո Կաթողիկե թեմի առաջնորդ Պետրոս արքեպիսկոպոս Միրիաքյանը, Հակոբ արքեպիսկոպոս Վարդանյանը, Սիրիայի հայ Ավետարանական համայնքի պետ, վերապատվելի Պարգեւ Ա. Աբարդյանը, անհատ քաղաքացիներ:

Հրադադարի պարբերական խախտումներ սահմաններում

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Հայ-ադրբեջանական սահմանին հաստատված հրադադարը շարունակաբար խախտվում է հակառակորդի կողմից: Ինչպես տեղեկացնում են ՀՀ պաշտպանության նախարարության լրատվական ծառայությունից, օգոստոսի 21-ին ժամը 13-ին ադրբեջանական կազմավորումները զենիթային կայանքներից, ականանետներից ու հրանոթներից կրակ են բացել եւ ապա հարձակում ձեռնարկել Գետաբեկի շրջանից Կրասնոսելսկի շրջանի Վերին Ճամբարակ գյուղի ուղղությամբ: ժամը 15-ի սահմաններում մեր սահմանապահներին հաջողվել է հետ մղել գրոհը, թշնամուն պատճառելով մարդկային կորուստներ, մեր կողմից տուժածներ չկան: Նույն օրը ժամը 20.30-ից մինչեւ 22-ը Թովուզի շրջանից ականանետային ու գնդացրային կրակ է բացվել Տավուշի շրջանի Մովսես եւ Չինարի գյուղերի ուղղությամբ, իսկ ժամը 15-ից 18-ը Նախիջեւանի տարածքից գնդակոծվել են Մեղրու շրջանի սահմանամերձ դիրքերը: Հայկական կողմը, պահպանելով հրադադարը, պատասխան գործողությունների չի դիմել: Մեր կողմից տուժածներ չկան: Անցած գիշեր եւ այսօր առավոտյան սահմանում հանգիստ էր:

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

«Փղոսկրյա պալատներով չի որոշվում մեր կուսակցության մեծությունն ու ազդեցությունը»

Կոմունիստները կրկին ակտիվանում են

«Հայաստանի կոմունիստական կուսակցության 31-րդ համագումարով [illegible] կուսակցության նոր կա[illegible] [illegible]ների վերականգնման [illegible] պարզ փուլը, այսպիսի հաջ[illegible]արությամբ սկսեց երեկվա մամուլի ասուլիսը ՀԿԿ կենտկոմի առաջին քարտուղար Սերգեյ Բադալյանը, նշելով, որ անցած ժամանակահատվածում Կոմկուսը վերագնահատել է իր անցած ճանապարհ[illegible] եւ այժմ սկսվել է երկ[illegible] [illegible] քաղաքա[illegible]րող փուլը, ակտիվ [illegible] կուսակցական գործունեությունը: Ի դեպ, [illegible] օգոստոսի 20-21-ը Կինոյի տան դահլիճում անցկացված ՀԿԿ 31-րդ համագումարը ոչ միայն ընտրել է կուսակցության յոթ քարտուղարի, այլեւ ՀԿԿ բյուրոյի 13 անդամի եւ 5 թեկնածուի, ստեղծվել է կենտրոնական վերստուգիչ հանձնաժողով, ընդունվել են կուսակցության նոր ծրագիրն ու կանոնադրությունը, ինչպես նաեւ մի շարք բանաձեւեր, հատկապես [illegible] Լենինի 125 ամյակի, գեր[illegible]մանական ֆաշիզմի դեմ [illegible]յին ժողովրդի հաղթանակի 50-ամյակի, Հայոց եղեռնի 88 ամյակի, Ղարաբաղի հիմնահարցի վերջնական եւ արդարացի լուծման, կանանց, երիտասարդության ու աշխատավորության կոլեկտիվներում տարվող աշխատանքի, ազգային փոք[illegible]ամասնությունների վերաբե[illegible] [illegible]ները նաեւ մի կոչ [illegible] Կոմունիս[illegible] [illegible] համա[illegible]են եղել հայ ժողովրդին, [illegible] գումարի աշխատանքները սկսել են Վազգեն Առաջինի հիշատակին նվիրված սգո րոպեով:

Տես # էջ 2

ՀԱՄԱՌՈՏ

Պաղեստին-Հորդանան բանակցություններ

ԱՄԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՖՊ: Պաղեստինցի բանագնացները կիրակի օրը հանդիպեցին հորդանանցի պաշտոնակատարներին՝ վերականգնելու հարաբերությունները Ամմանի հետ: Այդ հարաբերությունները սառել էին վերջերս, Իսրայել-Հորդանան խաղաղության հռչակագրի ընդունումից ի վեր: Մյուս կողմից, Գազայի շրջանում պաղեստինյան ոստիկանությունը կրակեց ու վիրավորեց 6 արաբի եւ պարեկային ժամ հաստատեց, շաբաթ օրը Ռաֆահում ծայրահեղական արաբ երիտասարդների հետ ունեցած բախումներից հետո:

Սեդիլիոն հաղթեց նախագահական ընտրություններում

ՄԵԽԻԿՈ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՖՊ: Իշխող կազմակերպության՝ Ինստիտուցիոնալ Հեղափոխական կուսակցության թեկնածու Սեդիլիոն հեշտությամբ հաղթեց Մեքսիկայի նախագահական ընտրություններում, հավաքելով ձայների 50 տոկոսը: Նրա անմիջական մրցակից՝ կենտրոնական աջ ճակատի թեկնածու Ֆերնանդեսը հավաքեց 25 տոկոս, մինչ ձախերինը՝ Կարդենաս, 18 տոկոս: Սուր մրցակցության պայման[illegible] [illegible]ներում տեղի [illegible]ված ընտրությունը, [illegible] ըստ առաջին տեղեկությունների, [illegible]անցել է առանց բռնության եւ միջադեպերի, չհաշված որոշ տեղամասերում նկատված կեղծիքները: Ընտրողների մասնակցությունը եղել է տպավորիչ՝ ավելի քան 70 տոկոս: Հիշեցնենք, որ Մեքսիկայում նախագահական ընտրարշավն այս տարի անցավ մեծ ցնցումներով, տարեսկզբին գյուղացիների «Զապատիստա» խմբավորման ընդվզումը, իսկ ավելի ուշ՝ 65 տարի [illegible] իշխող կուսակցության գլխավոր թեկնածուի սպանությունը:

ԱՇԽԱՐՀ

Սիրիան, Իրանը եւ Թուրքիան դեմ են Իրաքում քրդական ինքնավարության ստեղծմանը

ԲԵՅՐՈՒԹ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Սիրիայի, Իրանի եւ Թուրքիայի արտգործնախարարները կիրակի օրը Դամասկոսում եռակողմ հանդիպումից հետո համատեղ հայտարարությամբ հանդես եկան Իրաքի տարածքի ամբողջականության պահպանման օգտին:

Մոտ 17 միլիոն քուրդ բնակչություն ունեցող այդ երկրների արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների ղեկավարները նաեւ հավաստեցին իրենց կառավարությունների բացասական վերաբերմունքը միասնական ինքնավար միջնատարածք ստեղծելու քրդերի ձգտման նկատմամբ: Այս կապակցությամբ հայտարարության մեջ մտահոգություն է հայտնվում, թե Իրաքի քրդերի ինքնավարությունը կարող է մյուս երկրներում նրանց ցեղակիցներին պայքարի դրդել հանուն ավելի մեծ ազգային ինքնուրույնության եւ նույնիսկ անկախության:

Այստեղ ստացված հաղորդումների համաձայն, նախարարները չեն քննարկել այն միջոցները, որ Անկարան ձեռնարկում է երկրի հարավարեւելյան նահանգներում եւ Իրաքի հյուսիսում ՔԲԿ-ի հենակետերի ոչնչացման նպատակով: Տասը տարուց ավելի է, ինչ ՔԲԿ-ն զինված պայքար է մղում այդ շրջանում քրդական անկախ պետության ստեղծման համար:

Միեւնույն ժամանակ Սիրիայի, Թուրքիայի եւ Իրանի արտգործնախարարները դատապարտեցին իրենց երկրների դեմ ուղղված ահաբեկչական գործողությունները եւ պայմանավորվեցին կանոնավորապես խորհրդակցել անվտանգության հարցերի շուրջ: Այս կարգի հերթական հանդիպումը նախատեսված է դեկտեմբերին:

Մ. Նահանգները նոր խստացումներ է կիրառում Կուբայի դեմ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՖՊ: Քլինթոնի վարչությունը պատրաստվում է հետագա քայլեր անել Կուբայի դեմ սանկցիաները խստացնելու ուղղությամբ, ներառյալ կղզու ամբողջական շրջափակումը, ստիպելու համար Ֆիդել Կաստրոյի կառավարությանը փոխելու իր քաղաքականությունը երկրից խույս տվողների նկատմամբ: Ինչպես հաղորդել էինք նախապես, Կուբայի կառավարությունը, Մ. Նահանգների իշխանություններին ճնշում գործելու նպատակով վերջերս դեպի Ֆլորիդա փախչողների հանդեպ «բաց դռների» քաղաքականություն էր սկսել վարել, որի հետեւանքով բազմահազար կուբացիներ նավակներով ու լաստանավերով «Ազատության կղզուց» փախչում են տալիս դեպի Մ. Նահանգներ: Ամերիկյան կառավարությունն արդեն արգելել է կանխիկ գումարների ուղարկումը եւ չարտերային թռիչքները դեպի Կուբա:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Կոմունիստներն ակտիվանում են

Սկիզբը էջ 1

Ինչո՞վ է պայմանավորված կոմունիստների այդօրինակ ակտիվացումը: Այս հարցին փորձեց պատասխանել պարոն Բադալյանը, նշելով, որ հասարակության մեջ հաղթահարվել է հակակոմունիզմի մոլուցքը, եւ այժմ Կոմկուսը ավելի իրատեսորեն է փորձում նայել ե՛ւ անցյալին, ե՛ւ ապագային: Ընդ որում, Կոմկուսը պատրաստվում է ակտիվորեն մասնակցել քաղաքական կյանքին, համարում է, որ կառավարող խումբը մեր ժողովրդին մտցրել է փակուղի, եւ տարվող ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը հակասում է մեր ժողովրդի շահերին: Բայց կոմունիստները նաեւ դեմ են իրավիճակի ապակայունացմանը, հեղափոխականությանը, եւ ըստ նրանց, միայն օրինական ընտրությունների ճանապարհով պետք է լուծվի իշխանությունների հարցը: Իր հեռանկարը Կոմկուսը կապում է ժողովրդավարական ընտրություններին մասնակցելու, նոր սոցիալիստական պետությունը վերականգնելու, տնտեսությունը կայունացնելու հետ: Սերգեյ Բադալյանի ասելով, տնտեսության սոցիալիստական համակարգը պետք է զուգակցվի շուկայական հարաբերությունների հետ, ինչպես օրինակ Չինաստանում է: Դրան կհաջորդի բազմակուսակցական եւ բազմակացութաձեւ տնտեսության փուլը: Համարելով, որ հայ ժողովրդի մտքի թռիչքը ամենափայլուն կերպով արտահայտվել է անցած 70 տարիների ընթացքում, որը եղել է «հայ ժողովրդի ոսկե դարը», Սերգեյ Բադալյանը հայտարարեց, թե նախկինի փոխարեն պետք է ստեղծել «Անկախ պետությունների նոր միություն», դրա հետ մեկտեղ բոլոր ուղղություններով զարգացնելով սերտ կապերը Ռուսաստանի հետ: Ղարաբաղը, ըստ կոմունիստների, պետք է մտնի նոր Միության մեջ, որպես առանձին սուբյեկտ, դրանով իսկ ինչ-որ կերպ լուծելով հակամարտության խնդիրը:

Խոսվեց նաեւ Կոմկուսի նախկին ունեցվածքի մասին, որն այն ժամանակ գնահատվել էր 25-26 մլն. ռուբլի, եւ որ անօրինական ձեւով շատ կառույցներ ազգայնացվել էին: Այժմ այդ ուղղությամբ աշխատանքներ են տարվում: Առաջին քարտուղարը հայտնեց նաեւ, որ համագումարը որոշել է ի պահ վերցնել ՀԽՍՀ գերբը, դրոշը եւ հիմնը եւ դրանք համարել կուսակցության խորհրդանիշներ:

—Մնացյալ հարցերում կոմունիստներն ավելի քան լավատես են: «Փղոսկրյա պալատներով չէ որոշվում մեր կուսակցության մեծությունն ու ազդեցությունը», ասաց Սերգեյ Բադալյանը:

ԱԺՄ հանրահավաքներին, կուսակցության առաջնորդը բացասական գնահատականներ տվեց:

«Այն մարդիկ, որ 1990-91-ին կոմունիստներից էին պահանջում քավարան անցնել, այսօր իրենք պետք է քրեական պատասխանատվության ենթարկվեն», ասաց Սերգեյ Բադալյանը եւ շարունակեց. «Դա նախկին Ղարաբաղ կոմիտեի երկու տարբեր թեւերի ներքին անձնական հաշիվների բացահայտում է»: Կոմկուսը պատրաստ է համագործակցել սոցիալիստական Հ. Յ. Դաշնակցություն կուսակցության հետ, բայց ընտրություններից առաջ քաղաքական պայքարի մեջ կարող է մտնել միայն դեմոկրատների ու ագրարային կուսակցության հետ ստեղծելով ձախ սոցիալիստական ուղղվածություն ունեցող դաշինք, ի հակառակ արդեն հայտարարված աջերի: «Մենք շատ ուրախ ենք, որ արդեն կոմունիզմի ուրվականի վերադարձի մասին են խոսում», հայտարարեց առաջին քարտուղարը, նշելով, թե իրենց նախընտրական տակտիկան մեծապես կախված կլինի ընտրությունների մասին օրենքից: «Եթե 50 տոկոսից ավելի ձայներ հավաքենք, կոալիցիոն կառավարություն չենք կազմի, եթե 50-ից պակաս լինի, այդ դեպքում բանակցություններ կվարենք», ասաց նա:

Թե որքանո՞վ է Ռուսաստանի կոմկուսը ազդում ՀԿԿ-ի վրա, Սերգեյ Բադալյանն ասաց, որ հարաբերություններն իրավահավասար են, եւ դեռ ռուսական կոմկուսն է օգտագործում հայ կոմունիստների վերջին տարիների կուսակցական փորձը: [illegible]այն դեպս, նա չհամաձայնեց այն հաստատման հետ, թե կոմունիստական կուսակցության գաղափարական կենտրոնը կարող է տեղափոխվել Երեւան:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տէր-Պետրոսեանը յաջողեցաւ Հայաստանը հեռու պահել մեծ ցնցումներէ

ԵՐՈՒԱՆԴ ԱԶԱՏԵԱՆ

Սփյուռքահայ հայտնի հասարակական գործիչ, գրող, ՌԱԿ մամուլի կենտրոնական դիվանի ատենապետ Երվանդ Ազատյանի խոսքը, նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի Մ. Նահանգներ կատարած այցի նախօրեին, թեեւ հիմնականում ուղղված է գաղութահայ զանգվածներին եւ ազգային շրջանակներին, այնուամենայնիվ Հայաստանի համար նույնպես հետաքրքրական է սփյուռքի մտայնություններին լավատեղյակ լինելու իմաստով, ուստի այն ներկայացնում ենք ընթերցողների ուշադրությանը:

Այնպէս ինչպէս Հայաստանը դժուար անցումով մը պիտի կերպարանափոխէ իր ընկերային ու քաղաքական համակարգը՝ ամբողջատիրական դրութենէ մը հասնելով աւելի ժողովրդավարական դրութեան մը, նոյնպէս սփիւռքը պիտի կարօտի երկար փորձառութեան մը՝ համայնքային չափանիշներէ անցնելով պետական մտածողութեան, երբ հարցը կը վերաբերի Հայաստանի նկատմամբ դիրք որոշելուն:

Նախագահ Տէր-Պետրոսեանի մօտալուտ այցը տակաւին մեր մօտ կը դիտուի յամեցող մտայնութեամբ մը, այնպէս ինչպէս անցեալին կը դիտուէր անհաս մտաւորականի մը այցը Ամերիկա, կամ նոյնիսկ... շրջապտոյտը, օրինակ, երգիչի մը անսամբլի մը: Մինչդեռ, նախագահ Տէր-Պետրոսեան կու գայ Ամերիկա հրաւէրով նախագահ Քլինթընին՝ արժանանալու պետական յատուկ վերաբերումի իբրեւ նախագահը անկախ երկրի մը. այդ վերաբերումին մէջ ոչ մէկ բան պիտի փոխուէր եթէ հայ համայնքներ գոյութիւն չունենային Ամերիկայի մէջ. այդ իրողութիւնն իսկ երկրորդական մակարդակի մը վրայ կը թողու ամերիկահայութեան- կամ անոր ծոցին մէջ գործող հաստատութիւններուն- վերաբերումը:

Հայաստանը սփիւռքին պէտք ունի այնքան, որքան սփիւռքը Հայաստանին. անոնք միայն իրարմով կը գոյանան եւ իրարմով կը լիանան: Ոչ ոք իրաւունք ունի թերագնահատելու սփիւռքը, ինչպէս ոչ ոք իրաւունք ունի անտեսելու Հայաստանի մը դերը սփիւռքի գոյատեւման պայքարին մէջ: Այդպիսի վերաբերում մը միայն պիտի մատնէր հասուածական գաղափարաբանութիւն մը՝ վնասելով հայութեան երկու թեւերուն ալ հաւասարապէս:

Հայութեան տարբեր խաւերուն մէջ տարբեր վերաբերումներ գոյութիւն ունին Հայաստանի առաջին ազգընտիր նախագահին նկատմամբ. այդ վերաբերումներուն դրսեւորումը մեր համայնքային թէ հայրենական մամուլին մէջ- ինչպէս Գերագոյն Խորհուրդի դահլիճին մէջ- ներքին եւ հասկնալի են, սակայն, երբ նախագահը հանդէս կու գայ համաշխարհային բեմի մը վրայ, անհրաժեշտ է, որ միասնական վերաբերում մը ցոյց տանք ազգովին, միասնականութիւն՝ յաչս մեր բարեկամներուն- որ այս պարագային Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնն է- ինչպէս՝ միասնականութիւն յաչս մեր թշնամիներուն: Քանի զօրաւոր զգայ նախագահը իր թիկունքը օտար երկրի պետերուն դիմաց, այնքան աւելի արդիւնաւէտ պիտի դառնան անոր հանդիպումները Ուաշինկթընի մէջ:

Նախագահը կու գայ երկիր մը, որուն մէկ երրորդը քանդուած կը մնայ տակաւին երկրաշարժին պատճառով:

Ան կու գայ երկիր մը, որ հացի հերթերը ցասագինօրէն կ'երկարին, եւ ուժանիւթի պակասը լուրջ դասալքած է ճարտարարուեստը եւ մութի մէջ սուզած հայրենի ժողովուրդը: Ու տակաւին, ան կու գայ երկիր մը, որուն սահմանները կը շարունակեն ռմբակոծուիլ եւ որ կը հիւծի տնտեսական ու քաղաքական շրջափակման մը ծանր թաթին տակ. հետեւաբար, այս պայմաններուն տակ մեր բոլոր զէնքերը- բարոյական թէ իրական- պէտք է միաձայն կերպով ուղղուած ըլլան թշնամիին եւ ոչ թէ իրարու: Անգամ մը որ իրագործուի յաղթանակը- որուն արձագանգը արդէն սկսած է լսուիլ դառնալ- մենք կրնանք այլեւս մեզի շնորհել պերճանքը ներքին վէճերու:

Հայաստանը ունի իր ներքին դժուարութիւնները. անոր գիտակից ենք բոլորս, եւ հաւանաբար ամէնէն աւելի գիտակից է նոյնինքն նախագահը, որ երկիր ղեկավարելու փորձը ձեռք ձգեց իր ներկայ պաշտօնին տիրանալէն ետք. եւ զարմանալիօրէն մեծ հմտութիւն եւ իմաստութիւն ցուցաբերեց ան իր ղեկավարութեան մէջ: Ամբողջ նախկին Խորհրդային Միութեան մէջ, իբրեւ միակ նախագահը, որ զերծ է ամբողջատիրական վարչակարգի ժառանգութենէն, ան յաջողեցաւ երկիրը առաջնորդել առանց ընկերային ու քաղաքական մեծ ցնցումներու, որոնցմէ կը տառապին Կովկասի մեր անմիջական հարեւանները- Վրաստանն ու Ատրպէյճանը: Ան նոյնպէս յաջողեցաւ հաւասարակշռութիւն մը պահել շրջանի եւ աշխարհի գերհզօր պետութեանց միջեւ, արժանանալով բոլորին հիացման: Արդարեւ, աշխարհի ամէնէն պայթուցիկ այդ շրջանին մէջ, ուր իրար կը բախին Թուրքիոյ եւ Իրանի շահերը, ինչպէս Ռուսիոյ եւ Արեւմուտքի շահերը, նախագահ Տէր-Պետրոսեան յաջողեցաւ ճկուն քաղաքականութեամբ մը հեռու պահել Հայաստանը մեծ ցնցումներէ:

Ղարաբաղեան յաջողութիւններուն մէջ որքան դեր ունեցաւ մեր ազատամարտիկներու արիութիւնը, նոյնքան դեր ունեցաւ նաեւ նախագահ Տէր-Պետրոսեանի խոհեմ ու հեռատես քաղաքականութիւնը. հակառակ անոր, որ ոմանք մեղադրեցին թէ ան չօգներ- կամ բաւարար չափով չօգներ- Ղարաբաղին, ակնկալելով գուցէ որ ան բեմահարթակին դիմաց ելլէր եւ տանիքներէն յայտարարէր, թէ իր պետութիւնը որքանով կամ ինչպէս կ'օգնէ Ղարաբաղին...:

Մենք երկար ատեն կը փնտռէինք խորհրդանիշ մը- անկախ պետականութեան խորհրդանիշը- ազգովին բոլորուելու անոր շուրջ եւ մեր միասնականութիւնը յայտարարելու: Նախագահ Տէր-Պետրոսեան այսօր կ'ընծայէ մեզի այդ խորհրդանիշը. ան երբ մուտք կը գործէ Սպիտակ Տունէն ներս ու կ'արժանանայ պետական համապատասխան պատիւի, ամերիկահայութիւնը չի կրնար ուրանալ այն պատիւը, որուն կ'արժանացնէ զինք նախագահ Քլինթըն:

Մեր միասնականութենէն առաջին օգտուողը պիտի ըլլայ մեր ժողովուրդը, որովհետեւ մեր զօրակցութիւնը մեր հայրենիքի նախագահին աւելի համարձակ պիտի դարձնէ զինք եւ աւելի լայն կերպով պիտի պաշտպանէ անոր առաքելութիւնը Ուաշինկթընի մէջ:

Պատմական հանգրուանի մը առջեւ կը գտնուինք բոլորս. ճանչնանք պահին լրջութիւնը եւ համապատասխան գիտակցութեամբ դիմաւորենք մեր վիրաւոր ու փառաւոր երկրին նախագահը:

«Քաջ Նազար», թ. 219, հուլիս, 1994

ԱՏՈՄԱԿԱՅԱՆ

Էներգետիկ ճգնաժամից դուրս գալու միակ միջոցը ԱԷԿ-ի շահագործումն է

Աշխատանքային այցով Հայաստանում գտնվող Ատոմային էլեկտրակայանների շահագործող կազմակերպությունների համաշխարհային գործակալության պատվիրակության ղեկավար, գործակալության նախագահ Ռեմի Կառը, որ անցյալ հինգշաբթի օրը այցելել էր Հայկական ատոմակայան, ծանոթացել վերագործարկման աշխատանքների ընթացքին, հաջորդ օրը, օգոստոսի 19-ին վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի հետ հանդիպման ժամանակ իր գոհունակությունը հայտնեց արված աշխատանքների եւ անձնակազմի պատրաստականության կապակցությամբ, միաժամանակ նշելով, որ անելիքները դեռեւս շատ են: «Էներգետիկ ճգնաժամից դուրս գալու միակ միջոցը Հայաստանի համար ատոմակայանի գործարկումն է, ասաց Ռեմի Կառը: Մենք ձեզ կօգնենք հաղթահարել դժվարությունները, մասնավորապես, միջնորդ հանդիսանալով ձեր եւ արեւմտյան ֆինանսական խոշոր կազմակերպությունների միջեւ», ավելացրեց նա:

Ընդունելությանը ներկա էին Ատոմային էլեկտրակայանների շահագործող կազմակերպությունների համաշխարհային գործակալության կոորդինացիոն կենտրոնի տնօրեն Էնդրյու Կլարկը, ՌԴ ատոմային էներգետիկայի նախարարության ատոմակայանների գիտահետազոտական ինստիտուտի գլխավոր տնօրեն Արմեն Աբաղյանը, գործակալության Մոսկվայի կենտրոնի տնօրեն Անատոլի Կոցեւոյը, պաշտոնական անձինք:

ՆՏ

■ ***Հայաստանը Իրանի հետ կապող Մեղրու կամուրջը***, *որը պրոֆիլակտիկ նորոգման պատճառով մեկ շաբաթ երթեւեկության համար փակ [illegible] օգոստոսի 21-ից [illegible] գործել: Առաջին [illegible] աշխատանքները անցնելով Արաքս գետը, ուղեւորվեցին դեպի Երեւան ու Թեհրան:*

■ ***Երթեւեկությունը վերսկսվել է նաեւ*** *Երեւան-Թբիլիսի երկաթուղում, որը, ինչպես հայտնի է, Սանահին-Քոբեր հատվածում օգոստոսի 10-ին տեղի ունեցած պայթյունի պատճառով ժամանակավորապես չէր գործում:*

■ ***Աշոտ Մելիք-Շահնազարյանը ժնեւի ՄԱԿ-ի գրասենյակում Հայաստանի ներկայացուցիչ:*** *Ժնեւում, ՄԱԿ-ի գրասենյակում եւ միջազգային այլ կազմակերպություններում ՀՀ մշտական ներկայացուցիչ Աշոտ Մելիք-Շահնազարյանը օգոստոսի 16-ին իր հավատարմագրերը հանձնեց Գլխավոր տնօրեն Վլադիմիր Պետրովսկուն: Ժնեւում գտնվում են միջազգային կազմակերպությունների մեծ մասի եւ մոտ 400 ոչ կառավարական կազմակերպությունների շտաբ-բնակարանները: Նրանց մի մասը զբաղվում է հումանիտար օգնության, մարդու իրավունքների պաշտպանության, փախստականների, առողջապահության եւ այլ հարցերով:* ՆՏ

■ ***Վլադիմիր Ստուպիշինը թողնում է Հայաստանը:*** *Օգոստոսի 19-ին Հայաստանի Հան[illegible]ության Գերագ[illegible] խորհրդի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը ընդունել է Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպան Վլադիմիր Ստուպիշինին՝ վերջինիս Հայաստանում դիվանագիտական աշխատանքի ավարտի կապակցությամբ: Բաբկեն Արարքցյանը, բնորոշելով Վլադիմիր Ստուպիշինի դերը երկու երկրների փոխհարաբերությունների ամրապնդման [illegible], հաջողություններ է [illegible] նրան հե[illegible] դիվան[illegible]ական գործունեության ընթացքում:* ՆՏ

ՀԱԿԻՐՃ

Հայ-ռուսական համաձայնագիր փոխադրումների մասին

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐԿ: Հայաստանը եւ Ռուսաստանը ի շահ ԱՊՀ-ի պետությունների արտաքին սահմանների ամրապնդման, ստորագրեցին համաձայնագիր միջպետական փոխադրումների մասին:

«Այդ համաձայնագիրը գործող փաստաթուղթ է: Այսօր Հայաստանում ծառայող ռուսաստանցի սահմանապահները Հայաստանի ռազմիկների հետ պաշտպանում են ոչ միայն Հայաստանի Հանրապետության, այլեւ ԱՊՀ-ի մասնակից բոլոր երկրների սահմանները», համաձայնագրի ստորագրման արարողության ժամանակ հայտարարեց Ռուսաստանի սահմանապահ զորքերի հրամանատար գեներալ-գնդապետ Անդրեյ Նիկոլաեւը, նշելով, որ ներկայումս աշխատանք է կատարվում ԱՊՀ երկրների սահմանների անվտանգության ապահովման ջանքերի միավորման նպատակով, եւ Հայաստանի հետ ստորագրված համաձայնագիրն այս առումով կարեւոր նշանակություն ունի: Համաձայնագիրը Հայաստանի համար շատ կարեւոր գնահատելով, պաշտպանության հարցերի գծով ՀՀ պետնախարար Վազգեն Սարգսյանը ընդգծեց, որ ռուս եւ հայ սահմանապահների գործակցությունը կծառայի անվտանգության փոխադարձ ամրապնդմանը: Հայկական կողմը հույս հայտնեց, որ մոտ ապագայում կպաշտպանվեն մասնավորապես Աբխազիայով, Վրաստանով, ապա նաեւ Ադրբեջանով անցնող տրանսպորտային հաղորդակցությունները:

Աշոտ Անսինյանը Արմենպրեսի նոր տնօրեն

ՀՀ կառավարության օգոստոսի 18-ի որոշմամբ Արմենպրես պետական լրատվական գործակալության նոր տնօրեն է նշանակվել Աշոտ Անսինյանը, որը մինչ այդ Հայաստանի Գերագույն խորհրդի մամլո կենտրոնի ղեկավարն էր, այնուհետեւ՝ խորհրդարանի խոսնակի խորհրդականը: Օգոստոսի 19-ին Արմենպրեսի կոլեկտիվի առջեւ ունեցած իր հակիրճ ելույթում Աշոտ Անսինյանը իրեն վստահված հաստատության մակարդակը գնահատել է ոչ բարձր, ինչում, ըստ նրա «մեղավոր են եւ կառավարությունը, եւ Արմենպրեսի տնօրենությունը, եւ կոլեկտիվը»: Ա. Անսինյանը համոզմունք է հայտնել, որ իր կողմից ձեռնարկվելիք միջոցառումները թույլ կտան կոլեկտիվի օգնությամբ կարճ ժամանակում հասնել հանրապետության մասնավոր գործակալությունների մակարդակին, իսկ այնուհետեւ նաեւ անցնել նրանցից: Արմենպրեսի նախկին տնօրեն Գեւորգ Հովհաննիսյանը պաշտոն է ստացել ՌԴ-ում ՀՀ դեսպանատանը եւ օրերս մեկնելու է Մոսկվա.

ՆՏ

■ ***Համաճարակները կանխող միջոցառումներ Երեւանում:*** *Մինչեւ օրս մայրաքաղաքում խոլերայի դեպք չի գրանցվել: Միաժամանակ սանէպիդծառայություններին հանձնարարվել է կասեցնել Էրեբունու եւ Շենգավիթի շրջանները սնուցող ջրատարների լվացման եւ ախտահանման աշխատանքները: ՆԳ մարմիններին կրկին նախազգուշացվել է սննդամթերքի փողոցային վաճառքը արգելելու մասին:* ՓԱՍՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ [illegible]ՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ ձեւաւորումը ՊԱՏԵԼ ՊԱՊԱԶԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Azg
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱՊՀ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուս-ուկրաինական հարաբերությունները Կուչմայի օրոք

Ավելի քան մեկ ամիս առաջ Ուկրաինայում նախագահի պաշտոնն զբաղեցրեց նոր նախագահ Լեոնիդ Կուչման: Ինչպես հայտնի է, բազմաթիվ վերլուծաբաններ կանխատեսում էին Ուկրաինայի բաժանումը երկու մասի: Արեւմտյան մասի բնակիչները քվեարկեցին Լեոնիդ Կրավչուկի օգտին, իսկ արեւելյան մասի բնակիչները (Ղրիմի թաթարներից բացի)՝ Լեոնիդ Կուչմայի օգտին:

Այսպես թե այնպես նոր նախագահն այժմ պարտավոր է ի պաշտոնե զբաղվել կարեւոր խնդիրների լուծմամբ: Քաղաքական ու տնտեսական խնդիրների մեջ ռուս-ուկրաինական հարաբերություններում կարեւոր դեր են խաղում երկուսը՝ Սեւծովյան նավատորմի խնդիրը եւ Ղրիմի հարցը: Ռուսական կողմը մյուս բոլոր տնտեսական հարցերն ուղղակիորեն շաղկապում է այդ խնդիրներին:

Իրականացնելով իր արտաքին քաղաքական դոկտրինայի կողմերից մեկը (ԱՊՀ երկրներում աջակցել միայն ռուսամետ ուժերին), Ռուսաստանն ստացավ Ուկրաինայի «հարմար» նախագահ: Ուկրաինայի խոստացված «բաժանումը» տեղի չունեցավ:

Իր ծրագրային ճառում Լեոնիդ Կուչման հիմնական խնդիրը համարում է երկրի քաղաքացիների անվտանգության, սոցիալական պաշտպանության, կայունության ապահովումը, արժանավայել կենսապայմանների ստեղծումը: «Մենք չպետք է թույլ տանք, որ հանցագործները, սերտաճելով վարչական ապարատի մի մասի հետ, քայլ առ քայլ Ուկրաինայում զավթեն իշխանությունը», ընդգծեց նա:

Այսօր Ուկրաինան կանգնած է տնտեսական ու քաղաքական կտրուկ էական փոփոխությունների շեմին, նշեց Լեոնիդ Կուչման:

Այսպես թե այնպես պայծառ ապագային միտված Լեոնիդ Կուչմայի բոլոր ձգտումները կապված են ռուս-ուկրաինական հարաբերություններում տիրող ընդհանուր մթնոլորտի հետ եւ, իհարկե, հաշվի են առնվում ԱՊՀ երկրների հետ երկկողմ հարաբերությունները:

Այժմ այլեւս ոչ ոք չի կասկածում, որ Լեոնիդ Կուչման ձգտում է ընթանալ Ռուսաստանի հետ «համաքայլ»: Սակայն դրա համար նախ եւ առաջ հարկավոր են կոնկրետ քայլեր: Առաջինն այն է, որ Ուկրաինան սկսել է Ռուսաստանին վճարել իր պարտքը մատակարարվող էներգառեսուրսների դիմաց: Չի կարելի ասել, թե այս առումով Ուկրաինան Ռուսաստանից բացի էներգամատակարարների հետ հարցերի լուծման այլ ուղիներ չունի: Նախ եւ առաջ հարկ է նշել Եւրամիության ակտիվացումը, որը դեռ նախկին նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկին խոստացել էր 4 միլիարդ դոլար տալ Չեռնոբիլի ատոմակայանի փակման դիմաց: Բայց այդ խոստումներն առայժմ չեն կատարվել: Եւ սա համապատասխանում է Արեւմուտքի քաղաքականության ոգուն, ըստ որում ոչ միայն Ուկրաինայի հարցում: Իսկ առայժմ Ուկրաինան, լինելով Ռուսաստանի ամենամեծ պարտապանը, պարտավոր է էներգառեսուրսների հարցերը լուծել միայն նրա հետ: Շարունակելով Ուկրաինային մատակարարել անհրաժեշտ էներգակիրներ, Ռուսաստանի իշխանությունները դրա հետ մեկտեղ խստացնում են պարտքի վճարման պահանջները: Օրինակ, «Գազպրոմը» Ուկրաինայից պահանջեց նախօրոք վճարել: Ամեն ինչից երեւում է, որ Ռուսաստանը մտադիր չէ ավելորդ ֆինանսական միջոցներ ծախսել Ուկրաինայի վրա:

Բոլոր վերջին տվյալներից կարելի է մեկ հետեւություն անել. Ռուսաստանը Բելոռուսիայի հետ իր հարաբերությունների օրինակով Ուկրաինայի հետ հարաբերություններում «կսպասի» մինչեւ այն պահը, երբ բարեփոխումներն այստեղ հասնեն Ռուսաստանի բարեփոխումների տեմպերին: Իսկ Ուկրաինայում բարեփոխումներն առայժմ նախնական վիճակում են: Եւ չափազանց շատ ժամանակ է հարկավոր Ռուսաստանին «հասնելու» համար, մանավանդ որ Լեոնիդ Կուչմայի առաջին հրամանագրերից մեկը [illegible] է օգնություն տնտեսության հենց պետական հատվածին:

Մյուս շատ կարեւոր խնդիրը Սեւծովյան նավատորմի հարցն է ռուս-ուկրաինական հարաբերություններում: Իր «սովորույթի» համաձայն, ռուսական դիվանագիտությունը դա շաղկապում է Ղրիմի կարգավիճակի հարցի լուծման հետ: Ուկրաինայի արդեն նախկին նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկի հետ երկարատեւ «վեճերից» հետո Ռուսաստանն ըստ երեւույթին ընդհատ մտցել է այդ կարեւոր խնդրի արմատական լուծման:

Այս հարցում Ռուսաստանի դիրքորոշումն առավել հստակորեն արտահայտեց Սեւաստոպոլի քաղաքապետ Վիկտոր Սեմյոնովը, որի կարծիքով «Սեւծովյան նավատորմը պատկանում է Ռուսաստանին»:

Սակայն Սեւծովյան նավատորմի ներկայիս հրամանատար Էդուարդ Բալտինի դիրքորոշումն էապես տարբերվում է ոչ միայն Ուկրաինայի, այլեւ Մոսկվայի ղեկավարության հայացքներից: Բալտինը Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության ղեկավարությանը խիստ քննադատության ենթարկեց Սեւաստոպոլը «վարձակալելու» մտադրության համար, ինչպես նաեւ հայտարարեց, որ Սեւծովյան նավատորմի խնդիրը պետք է լուծել ղրիմցիների կամքի արտահայտումը նկատի ունենալով, ինչը ուկրաինացի դիտորդները մեկնաբանում են որպես Ուկրաինայից Ղրիմի անջատում: Սեւծովյան նավատորմի հրամանատարը հանդես եկավ «վարձակալման» դեմ, պնդելով, թե «դա ֆինանսական ծանր բեռ կդառնա Ռուսաստանի համար»:

Սակայն, երբ Ռուսաստանն ու Ուկրաինան ընդհանուր հայտարարի չգան Սեւծովյան նավատորմի բաժանման հարցում, գործը կարող է լրիվ այլ ընթացք ստանալ: Լեոնիդ Կուչմայի քաղաքական զինանոցում ըստ երեւույթին «ինչ-որ բան» կա Կրավչուկից. դա Արեւմուտքի եւ Ռուսաստանի միջեւ «համակշռվելու» համակարգն է: Համենայնդեպս, դա է վկայում Ատլանտյան օվկիանոսում ՆԱՏՕ-ի միացյալ զինված ուժերի գլխավոր հրամանատար Փոլ Միլլերի Կիեւ կատարելիք այցը: Բանակցություններում կքննարկվեն ոչ միայն «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում ՆԱՏՕ-ի հետ Ուկրաինայի փոխհարաբերությունները, այլեւ մասնավորապես Ուկրաինայի ռազմածովային ուժերի կառուցման գործում ամերիկյան օգնության հարցը:

Այս ամենը վկայում է, որ Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի հարաբերությունները Լեոնիդ Կուչմայի օրոք ձեւավորվում են դժվարությամբ, թեեւ հանձին նոր նախագահ Կուչմայի Ռուսաստանը ձեռք է բերել առավել «համակերպվող» գործընկեր:

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կրավչուկը փորձում է վերադառնալ

ԿԻԵՎ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ուկրաինայի նախկին նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկը կփորձի հանրապետության խորհրդարանի անդամ դառնալ: Նա արդեն իսկ հավաքել է բավարար քանակությամբ ստորագրություններ պատգամավորության թեկնածու գրանցվելու Ուկրաինայի խորհրդարանի թափուր տեղերի սեպտեմբերի 25-ին նշանակված ընտրություններին մասնակցելու համար: Փորձագետների կարծիքով, այսպիսով սկսվում է երկրի առաջին նախագահի վերադարձը ակտիվ քաղաքական գործունեության:

Պայքարում են խոլերայի տարածման դեմ

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ռուս նավթագործների քաղաքում, Նիժնեվարտովսկում բացառիկ միջոցառումներ են իրականացվում խոլերայի տարածման դեմ: Մասնավորապես քաղաքապետի հատուկ որոշումով նավթի եւ գազի արդյունաբերության բոլոր ձեռնարկությունների ղեկավարները պետք է իրականացնեն խիստ բժշկական հսկողություն Ռուսաստանի հարավային շրջաններից ժամանող յուրաքանչյուր աշխատակցի նկատմամբ: Մշտական հսկողություն է սահմանվում նաեւ հարավից եկած փախստականների եւ քաղաք բերվող մրգերի ու բանջարեղենի նկատմամբ:

Արտակարգ դրության գոտում այս տարի զոհվել է 7 խաղաղարար

ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ: Հյուսիսային Օսիայի եւ Ինգուշիայի արտակարգ դրության գոտում խաղաղարար ուժերը գտնվում են հակամարտող կողմերի միջեւ, եւ չեն բացառվում կայունացման հակառակորդների հարձակումները նրանց վրա: 1994 թ. հարձակումների վիճակագրությունը չի վկայում նման դեպքերի կրճատման մասին: Ժամանակավոր վարչակազմի ղեկավարի առաջին տեղակալ գեներալ-մայոր Անատոլի Սակուրինը հայտնեց, որ տարեսկզբից պայթեցումներից եւ նռնաձիգների կրակից զոհվել են յոթ եւ վիրավորվել ինը խաղաղարար զինծառայողներ, շարքից հանվել է մարտական տեխնիկայի հինգ միավոր:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Մոսկվա-Բաքու. Սահմանների պաշտպանության համաձայնագիր

ԲԱՔՈՒ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ: Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի սահմանապահ գերատեսչությունների բազմամյա խորհրդակցությունների արդյունքը դարձավ սահմանների պաշտպանության բնագավառում 2 պետությունների գործակցության փաստաթղթի նախագիծը: Այսօր Բաքվում, Ռուսաստանի սահմանապահ զորքերի գլխավոր հրամանատար Անդրեյ Նիկոլաեւն այն հանձնեց Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւին: «Սկզբունքային հավանության դեպքում համաձայնագիրը ստորագրման կպատրաստվի Մոսկվայում պետությունների ղեկավարների առաջիկա հանդիպման ժամանակ»: Ընդգծելով Ադրբեջանի համար Ռուսաստանի հետ բազմակողմ համագործակցության զարգացման «սկզբունքային նշանակությունը», Հեյդար Ալիեւը ցանկություն հայտնեց քննարկվող փաստաթղթում հաշվի առնել ադրբեջանա-իրանական սահմանի 130 կիլոմետրանոց հատվածում ստեղծված «հատուկ իրավիճակը», որը վերահսկում են հայկական զինված կազմավորումները: Ինչպես հայտարարեց Ռուսաստանի սահմանապահ զորքերի գլխավոր հրամանատարի մամուլի քարտուղար Ալեքսանդր Սավինովը, պատրաստված համաձայնագիրը նախատեսում է լայն համագործակցություն, այդ թվում ռուս սահմանապահների օգնություն ադրբեջանցի գործընկերներին: Ադրբեջանի, որպես ինքնիշխան պետության, սահմանների անմիջական պաշտպանությունը կիրականացնեն նրա ազգային սահմանապահ զորքերը:

Եւս տասը քաղբանտարկյալ

ԲԱՔՈՒ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ադրբեջանի իշխանությունները հայտնել են, որ «Ազադլիգ» թերթի վրա գրանցված հարձակումից հետո օգոստոսի 16-ին իրենք ստիպված են եղել կալանել ընդդիմության 10 գործիչների ու լրագրողների: Հանրապետության ՆԳ նախարարը հաստատել է «Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդումն այն մասին, որ կալանվածների թվում է ԱԺՃ-ի փոխնախագահ Իբրահիմ Իբրահիմլին, ինչպես նաեւ խորհրդարանի ընդդիմադիր թեւի ներկայացուցիչ Գուլամ Հուսեյնլի-Ալիեւը: «Ժողովրդավարական զարգացման ճակատ» ընդդիմադիր խմբի ներկայացուցիչ Յուսուֆ Մուսաեւը նշել է, որ հիշյալ անձանց ձերբակալել են առանց որեւէ հիմքի: Կալանվածների մի մասին երկու ժամ անց ազատ են արձակել, իսկ նախկին պետխորհրդական Ալի Քարիմովն ազատ է արձակվել ավելի ուշ, երբ նրա տանը կազմակերպված հետախուզումը ոչ մի արդյունք չի տվել:

ՄՈՍԿՎԱ

MMM-ի տոմսերը ընդամենը գեղեցիկ բացիկներ են, ասում է ֆիննախը

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ: Այսպես կոչված «MMM-ի տոմսերի» վաճառքի մասին զանգվածային լրատվության միջոցներում լայնորեն ծավալված գովազդի եւ օգոստոսի 22-ից բաժնետոմսերի ու տոմսերի վաճառքի կետերի աշխատանքի վերսկսման մասին MMM-ի ղեկավարության արած հայտարարության կապակցությամբ Ռուսաստանի ֆինանսների նախարարությունը կրկին դիմել է Ռուսաստանի քաղաքացիներին:

Ռուսաստանի օրենսդրության համաձայն, «MMM-ի տոմսը» արժեթուղթ չի համարվում, իսկ դրա գինը [illegible] է ընդամենը գեղեցիկ բա[illegible] տեր եւ չի կարող որեւէ [illegible] հավակնել MMM-ի արժեթղթերի հետագա թողարկումները ձեռ[illegible] կամ եկամուտ ստանալու [illegible] ունենալ, ասվում է այդ կապակցությամբ:

Ֆինանսների նախարարությունը քաղաքացիների ուշադրությունը կրկին բեւեռում է այն բանի վրա, որ ըստ օրենքի, բաժնետոմս գնած քաղաքացին բաժնետիրոջ իրավունք է ստանում միայն բաժնետերերի ցանկում իր գրանցման պահից: Որպես կանոն, բաժնետերերի ցանկում գրանցումը կատարվում է առուվաճառքի պայմանագրի եւ նախկին տիրոջ անունով բաժնետոմսի ներկայացման հիման վրա: Ընդամենը պետք է պահանջել նոր բաժնետոմս, բաժնետոմսի հավաստագիր կամ բաժնետերերի ցանկից քաղվածք նոր տիրոջ անունով: Նախարարությունը նախազգուշացնում է, որ «միայն այդ դեպքում բաժնետերն ունի օրենսդրությամբ պաշտպանված իրավունքներ, որոնց խախտման դեպքում կարող է դիմել դատարան»:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Տղամարդիկ կարեւոր չեն համարում ընտանիքի հարցերը

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ: Ռուսաստանի խորհրդարանում եւ կառավարության մեջ բազմաթիվ տղամարդիկ ընտանիքի, մայրության ու մանկության, սեռական դաստիարակության հարցերը ոչ միայն առաջնահերթ չեն համարում, այլեւ պետական կարեւորություն չեն տալիս դրանց, գտնում է «Ռուսաստանի կանայք» խորհրդարանային խմբակցության նախագահ Եկատերինա Լախովան: Նա հիշեցրեց, որ խմբակցության [illegible] ջանքերի շնորհիվ ընդունվել է ընտանիքի պլանավորման ծրագիր: Լախովայի կարծիքով, պլանավորումն անհնար է առանց անցանկալի հղիության կանխման հարցի լուծման: «Ամբողջ աշխարհում սեռի խնդիրը համարվում է պետական», ընդգծեց պատգամավորը, «իսկ մեզ մոտ առողջապահության նախարարը առհասարակ առաջնահերթ չի համարում հակաբեղմնավորիչ միջոցների գնումը»: Նրա խոսքերով, Արեւմուտքում հատուկ ծառայությունները կանանց եւ տղամարդկանց վերարտադրողական հնարավորությունների վրա աշխատում են արդեն 30 տարի, իսկ մեզ մոտ դրանով նոր են սկսում զբաղվել:

«Ինչու՞ մեզ մոտ այդքան վատ վիճակում է սեռական դաստիարակությունը, իսկ սեռի հողի վրա կատարվող հանցագործությունների ծավալն այնքան մեծ է, որ ամբողջ աշխարհի առջեւ ամաչում ենք», հարց է տալիս պատգամավորը: Դրա փոխարեն Պետդուման «որոշեց քննարկել պոռնկագրական արտադրանքի արգելման հարցը», նշում է Լախովան:

Պետական դրոշի տոն Ռուսաստանում: Օգոստոսի 22-ին Ռուսաստանն առաջին անգամ նշեց պետական դրոշի օրը: Տոնը սահմանվել է նախագահ Ելցինի հրամանագրով ի նշանավորումն 1991 թվի օգոստոսի 22-ին պաշտոնական եռագույն դրոշի [illegible]:
ՓԱՍՏ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հրեաները MMM-ին չեն պաշտպանի

ԲԻՐՈԲԻՋԱՆ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Անհաջողությամբ է ավարտվել Բիրոբիջանում MMM ընկերությանն ի զորակցություն միջոցառում անցկացնելու փորձը: Հրեական ինքնավար մարզ ժամանած ակտիվիստներն այդպես էլ չգտան որեւէ մեկին, որ ցանկություն ունենար ստորագրել ընկերությանն օժանդակող հռչակագրի տակ: Բանն այն է, որ Բիրոբիջանում եւ մարզում ընդհանրապես MMM-ի բաժնետերերին կարելի է մատների վրա հաշվել:

Նոր փող Մերձդնեստրում

ՏԻՐԱՍՊՈԼ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Օգոստոսի 22-ից Մերձդնեստրում շրջանառության մեջ մտավ մերձդնեստրյան կուպոն-ռուբլին: Այն կփոխարինի հին խորհրդային ռուբլուն, որի վրա փակցված է Սուվորովի դիմանկարով դրոշմանիշ: Մեծ ռուս զորահրամանատարի դիմանկարը, սակայն, կա նաեւ նոր դրամական միավորի վրա: Փոխարժեք է սահմանվել մեկ ռուբլի կուպոն 100 հին խորհրդային ռուբլու դիմաց:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Խորհրդակցութիւններ Վեհափառին հետ

Հատուած՝ պրոֆ. Բարունակ Թովմասեանի յուշերէն

Օրերս Բոստոնում լոյս կտեսնի ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության երկարամյա (1948-1982 թթ.) ատենապետ, պրոֆ. Բարունակ Թովմասյանի հայրենական օրագրությունների անտիպ հատորը, որն ամփոփում է 1957-1985 թթ.-ին նրա 17 ուղեւորությունների օրագիրը: Երեք տարի առաջ Բոստոնում մահացած սփյուռքահայ հայտնի ղեկավարը մտերմական հարաբերությունների մեջ է եղել վախճանված Վեհափառի՝ Վազգեն Ա կաթողիկոսի հետ, վերջինիս գահակալության առաջին տարուց սկսած, մինչեւ իր մահը, եւ նրա հուշերում Վեհափառը եղել է «գործող գլխավոր կերպարներից» մեկը, ինչի մասին վկայում է օրագրից արտատպվող այս հատվածը:

Կիրակի, 25 օգոստոս, 1957

Առտուան 9-ին հասայ Երեւան յուզուած ու ցնցուած: Յոգնած էի օդանաւէն տեսնելով կարօտս Սեւանին եւ ցնցուած էի ի տես Արարատի սրբազան գագաթին: Տարիներով Սեւան եւ Արարատ երգած ու երազած էի. անհատապէս արժանի կ'ըլլայի տեսնելու զանոնք:

Ս. Էջմիածինէն դիմաւորելու եկած էր Հայկ Առաքելեանը, ԱՕՔՍ-էն Մանուէլ Բաբլոյեանը, ինչպէս նաեւ Եկեղեցական գործերու խորհուրդի նախագահ Սարգիս Գասպարեանը:

Այսօր Կիրակի է. Վազգէն Վեհափառը կը պատարագէ եւ Գալուստ Կիւլպէնկեանին հոգեհանգիստը տեղի պիտի ունենայ: Ներկայ պիտի ըլլան Սըր Միրնի Քէյնը եւ ֆրանսահայ ականաւոր ճարտարապետ Իսբիւնեանը, որոնք եկած են Մայր տաճարի եւ յարակից բաժիններու վերանորոգութեանց համար Գ. Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան տրամադրելիք յատկացումներուն չափն ու ձեւը ճշդելու: Ստիպուած եմ գրկուիլ, մէջտեղ չերեւալու համար...

Ժամ մը ետք Գասպարեանը եւ Առաքելեանը եկան զիս տանելու Վեհին մօտ: Վեհափառը ճաշի պահեց, եւ գլուխ գլխի խօսեցանք մինչեւ կէս գիշերը անց: Չյանձնառուէն լսեցինք իր այդ օրուան քարոզը՝ Գ. Կիւլպէնկեանին մահուան 3-րդ տարելիցին առթիւ հոգեհանգստեան պատարագին արտասանուած:

Մեր խորհրդակցութեան քանի մը ցայտուն կէտերը՝

ա. Վեհը այժմ արտասահմանի հայկական կեանքով նուազ հետաքրքրուած է, քան առաջ, որովհետեւ կլանուած է իր գործերով, որոնց փարած է մեծ հաւատքով եւ վճռակամութեամբ: Յաջողութենէ յաջողութիւն կ'ընթանան իր ձեռնարկները: Խօսեցաւ Էջմիածնի վանքէն ներս տիրող մթնոլորտին մասին, թէ նախ քան իր գալը տիրապետող ոգին անշահախնդիր չէր, մարդիկ հաւատք չունէին իրենց կատարած գործին հանդէպ: Այդպիսիները՝ աշակերտ, ուսուցիչ թէ աշխատող, դուրս հանած է: Հիմա խրախանչիր աշակերտ կը կարծէ, թէ ինք է աշխարհի լաւագոյն հայը:

- Ես նկարագրով վճռական մարդ չէի,- կ'ըսէր Վեհափառը,- սակայն երբ մարդ դէմ յանդիման գայ նեղ կացութեան, ինքնաբերաբար կը դառնայ վճռական: Գիշեր մը մօտս կանչեցի վարդապետ մը, առի վեղարը, ըսի թէ կը դադրի վարդապետ ըլլալէ եւ զինք վանքէն վտարեցի: Ես եմ տէրն ու տնօրինողը Ս. Էջմիածնի մէջ: Պետութիւնը ոչ մէկ անգամ միջամուխ եղած է մեր ներքին գործերուն: Հոգեւոր զարթօնքը մեծապէս զգալի է: Ամէն կողմէ ուխտաւորներ կու գան ու կը ողջունեն թէ անպայման զիս կ'ուզեն տեսնել:

Իսկապէս, Վեհը շատ խանդավառ է Ս. Էջմիածնի վերելքով: Սակայն, միւս կողմէ, կը խորհի թէ քանի որ Սփիւռքի մէջ մեր եկեղեցական գործերուն կը միջամտեն օտար պետութիւններ, ինչ կրնայ ընել, բացի թող տալէ, որ ներկայ ընթացքը շարունակուի, մինչեւ որ նոր քաղաքականութիւն մը, աւելի նպաստաւոր, երեւան գայ:

Այս արտայայտութիւնը մեծապէս յուսալքեց զիս: Անշուշտ, բացատրելի էր, քանի որ անցեալ տարուան իր անդրանիկ արտասահման ճամբորդութիւնը՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսի ընտրութեան նախագահելու համար՝ եղաւ շատ անփառունակ: Իր Պէյրութ ժամանումը դիմաւորուեցաւ Լիբանանի թէ ամբողջ Սփիւռքի մէջ անզուգական մնալու սահմանուած արքայական ընդունելութեամբ մը. օդակայանէն մինչեւ Անթիլիաս հայ եւ տեղացի հոծ բազմութիւն մը, հարիւր հազարներով ժողովուրդ ծափահարեց զինք ամբողջ ճամբուն երկայնքին: Յետոյ, սակայն, ճիշդ հակառակը պատահեցաւ: Չյաջողեցաւ իր առաքելութեան մէջ, որ հաշտարար ու համերաշխ մթնոլորտի մէջ, կողմերու համաձայնութեամբ նոր գահակալ մը ընտրել: Շատ յուսախաբ վերադարձաւ: Մանաւանդ որ նոր էր որ կաթողիկոս դարձեր էր: Ամէն պարագայի, բացատրեցի իրեն, թէ ճիշդ չէր իր մտածումը, եւ թէ խոշոր պատասխանատուութիւն ունինք Հայաստանեայց եկեղեցւոյ եւ մեր ժողովուրդին առջեւ: Ինք, աշխատանք եւ կազմակերպուած գործ պէտք է կատարել, որպէսզի դէպքերուն ընթացքը նպաստաւոր ըլլայ, եւ ոչ թէ սպասենք որ դէմերը իրենք տնօրինեն մեր ճակատագիրը: «Աշխատինք որ յաջողինք Ձեր առաքելութեան մէջ», ըսաւ:

բ. Մեր ներքին հողերու հարցը կարգադրելու խնդիրը կը հետաքրքրէ զինք: Խանդավառ է, որ ամէն կողմէ խումբ առ խումբ ներկայացուցիչներ կը դիմեն իրեն՝ խնդրելով որ գլուխ հանէ խնդիրը: (Ի՞նչ միամտութիւն թէ՛ դիմողներուն եւ թէ՛ դիմումներով խանդավառուողին կողմէ...): Վարչապետ Բուլգանինին տրուած յուշագրի մը մասին խօսեցաւ: Ուզեցի տեսնել եւ պատճէնը ունենալ: Ղարաբաղցի 70 ուսանողներ այցելած են իրեն եւ պահանջած, որ Ղարաբաղը Խ. Հայաստանին կցուի... Վեհին հաղորդուած են թէ Ղարաբաղի այլ եւ այլ շրջաններուն մէջ հաւաքներ կազմակերպուած եւ պահանջ ներկայացուած է պաշտօնական իշխանութեանց մօտ՝ նոյն նպատակով: Այս ուղղութեամբ հետաքրքրական ծանօթութիւններ տուաւ:

Երեքշաբթի, 27 Օգոստոս

Գացի Էջմիածին: Վեհը զիս ճաշի պահեց եւ մինչեւ ժամը 7:30 խորհրդակցեցանք: Կարգ մը բողոքագրութիւններ տուաւ որ կարդամ: Ոգեւորուած է ու ոգեւորիչ բացատրութիւններով ալ պատմեց իր այցը Վրաստան: Յայտնեց, թէ Վրաստանի կառավարութիւնը սկիզբը դժուարութիւն յարուցեր է եւ չէ արտօնած իր այցը: Հակողութեան եւ պատշաճութեան տակ նախ այցելեր է Ռուստով, ուր շատ խանդավառ ու համաժողովրդային ընդունելութեան արժանացեր է թէ՛ հայերու եւ թէ՛ տեղացիներու կողմէ: Այդ փառահեղ ընդունելութիւնը իր դրական անդրադարձը ունեցեր է Թիֆլիսի մէջ: Վրաց Պատրիարքը ստիպուած հրաւիրեր է Վազգէն Վեհափառը, ստանալով նաեւ վրաց կառավարութեան արտօնութիւնը: Թիֆլիսի հայութեան խանդավառութիւնը կարելի էր բաղդատել ուրախութեան ընդունելութեան հետ միայն, որոշ համեմատութիւններով: Վեհը անցուցեր վրաց Պատրիարքին հիւրը եղեր է, ինք ալ մօտ 166 հոգիի համար սարքեր է ճաշկերոյթ մը, որուն ծախքերը ամբողջութեամբ հոգալու համար երեք հայեր, մէկը միւսէն անտեղեակ, խնդրանք ներկայացուցեր են իրեն:

Վեհին հանդէպ համակրական ցոյցեր անցեր են ամէն համեմատութիւն: Տիրող մթնոլորտէն օգտուելով, տեղւոյն հայերը իրենց ազգային զգացումները բուռն կերպով արտայայտելու միջոցի կամ առիթի վերածեր են Վեհին այցելութիւնը: Իր բնակած պանդոկին հրապարակը հաւաքուած հազարաւոր հայեր սպասեր են Վեհը, որ դուրս գայ պատշգամ, եւ հոն քնդացուցեր են պարծագոչ աղաղակներ՝ «Մեր պետը», «Մեր թագաւորը» եւայլն, ծափահարութիւն, գոռում-գոչում...

Ներքին գոհունակութեամբ կը պատմէ Վեհը...

Շատ այցելումներ կու գան Ս. Էջմիածին ուխտի, մանաւանդ հեռաւոր գիւղերէն, շրջաններէն: Օր մը, գիւղացի ուխտաւոր մը կը պահանջէ անպայման տեսնել Վեհափառը: Կը բացատրեն իրեն, թէ Վեհը յոգնած է եւ չի կրնար ընդունիլ: Գիւղացին կը պարկանայ, թէ ինք կարող է տեսնել Խրուշչեւն ու Բուլգանինը, ուրեմն ինչո՞ւ չկարենայ տեսնել նաեւ Վեհափառը: «Օ՜հ, կը պատասխանեն հետը եղող ուրիշ գիւղացիներ, անոնք ո՞վ են որ... Վեհափառը մեր բազմորդն է»:

Վեհին հետ մեր զրոյցը տեղի կ'ունենար մտերմական արտաքոյ մթնոլորտի մը մէջ: Անցեալ տարի արդէն ծանօթացեր էինք մօտէն, Պէյրութ այցելութեան եւ ապա՝ մինչեւ Գահիրէ իրեն ուղեկցելու ընթացքին:

Գաղութներուն մէջ հայկականութիւնը, մեր ազգային լինելութիւնը պահելու համար մեր տարած ջանքերը կը գնահատէ իրենց բուն արժէքով: ՌԱԿ-ի ուղեգիծը կը նկատէ ամենէն խոհեմը, առողջը, հեռատեսը: «Արտասահմանի մէջ, կ'ըսէ, հայապահպանման կառոյցը կանգնած է երեք հաստատ սիւներու վրայ. ա) Հայաստանեայց եկեղեցին՝ իր Ս. Էջմիածինով, բ) ՀԲԸՄ-ը՝ համազգային մեր մեծ կազմակերպութիւնը, որուն գործունէութիւնը դուրս եկած է բարեսիրական նեղ ծիրէն՝ ընդգրկելով ազգապահպանման բուն աշխատանքները եւ գ) ՌԱԿ-ը, որ վերոյիշեալ զոյգ հաստատութիւններուն պաշտպան-պահակն է եւ նոյն ատեն քաղաքական ուղիղ առաջնորդը մեր ժողովուրդին»: Ու կ'աւելցնէ. «Չորրորդ սիւն մը չեմ տեսներ ես, որ ազգապահպանումի կառոյցը աւելի եւս զօրանայ»: Այսպիսով՝ ազգային, մշակութային եւ հայրենիքի նկատմամբ դիրքաւորումի նոյնութիւն կայ մեր տեսակէտներուն միջեւ:

ՀԲԸՄ-ի հետ իր ունեցած թղթակցութեանց թղթածրարը տուաւ որ կարդամ, յատկապէս Անթիլիասի մօտ կատարուած միջամտութեանց բաժինը:

Ալեք Մանուկեանը գրած է Վազգէն Վեհափառին, թէ կը փափաքի փորձել հաշտեցողութեան եզրեր առաջարկել Անթիլիասի գահակալին՝ Զարեհ Կաթողիկոսին: Վեհափառը համաձայն գտնուած է, եւ Ալեք Մանուկեանը նամակ գրած ու ժխտական պատասխան ստացած է Զարեհ Ա-էն: ՀԲԸՄ-ի նախագահը որոշած է դարձեալ գրել, սակայն պրն. Գրիգոր Կիրակոսեանը, ընդհանուր տնօրէնը ՀԲԸՄ-ի, հաղորդեր է Վազգէն Վեհափառին, թէ Պոլսոյ Պատրիարքը՝ Գարեգին Արք. Խաչատուրեան, թելադրեր է պրն. Մանուկեանին, որ սպասէ, քանի որ ինք անձամբ պիտի տանի նման աշխատանք: Եւ իսկապէս, Գարեգին Պատրիարքը գրած է Հալէպ՝ Տէր Ղազարեանին (ՀՅԴ-ի գործակից մօտիկ անձնաւորութիւն մը, որ կը զբաղի ազգային-եկեղեցական հարցերով, որոշ հեղինակութեամբ) եւ Պէյրութ՝ Յակոբ Տէր Մելքոնեանին (դաշնակ շարքային անձնաւորութիւն մը, սակայն չափաւորական, որ նոյնպէս կը զբաղի ազգային-եկեղեցական հարցերով, դարձեալ իր սերունդէն): Սակայն այս երկու անձերէն ալ բան դուրս չէ եկած:

Այլ թղթածրար մը կը պարզուի, որ Գարեգին Պատրիարքը, ինչպէս ծանօթ այլ անձնաւորութիւններ, գրած է Վազգէն Վեհափառին, որ կարգադրէ ըսէ կամ պատժէ Եղիշէ Արքազանը: (Երուսաղէմի պատրիարքական տագնապի բուն շրջանն է: Մեր դարաւոր վանքին շահերը զոհ կ'երթան Եղիշէ-Տիրան արբանեկութեան, ամօթ բերելով նաեւ մեր եկեղեցականութեան անունին): Չեմ գիտեր ինչո՞ւ, Տիրան Սրբազանը գրած է Վեհին, խնդրելով որ նման քայլ մը չառնէ առայժմ: Հետեւաբար Վեհը սպասողական վիճակի մէջ է:

Ուրիշ թղթածրար մը ամբողջովին յատկացուած է Վեհին գրած զոյգ յուշագրերուն Խ. Միութեան վարչապետ Բուլգանինին. երկուքն ալ կը կրեն 12 Մայիս 1956 թուականը: Հոն խնդրանք ներկայացուած է՝ ա) նիւթական ու բարոյական դիւրութիւններ ընծայել Ս. Էջմիածնի զարգացման համար, նոր շինարարութեանց, նորոգութեանց, հոգեւոր զարգացման, վանքին շրջապատը բարեզարդելու, եւ այլն: բ) Արտօնութիւն Հոգեւոր Ճեմարանի զարգացման համար եւ օժանդակութիւններ: գ) Արտօնութիւն արտասահմանի եկեղեցականները տարին կամ երկու-երեք տարին անգամ մը ընդհանուր ժողովի հրաւիրելու, անոնց մուտքի վիզա ապահովելու եւ այլն: Առաջին յուշագիրը կը յիշեցնէ նաեւ Ստալինին տրուած խոստումները հանգուցեալ Գէորգ Զ. Կաթողիկոս Չէօրեքճեանին՝ ա) Վանքին մէջ Մանթաշեանին շինած մեծ վեհարանին վերադարձնումը: Անոր շինարարութիւնը հազիւ աւարտած կը սկսի Ա. Աշխարհամարտը, եւ ցարական իշխանութիւնները շէնքը զօրանոցի կը վերածեն: Ինչ որ կը մնար նոյն ձեւով՝ մինչեւ Բ. Աշխարհամարտը: Եւ ահա, 40 տարի իբրեւ զօրանոց գործածուելէ ետք այդ անմխիթար շէնքը, ի վերջոյ, ներքնապէս փլատակի վերածուած կը յանձնուի Մայր Աթոռին: Կը յանձնուի նաեւ անկէ քիչ մը անդին գտնուող եւ զինուորներուն կողմէ կառուցուած՝ կարծեմ սոյաներու գործածութեան յատուկ ուրիշ շէնք մը, որ սակայն նախապէս չէր պատկաներ Ս. Աթոռին: Խոստացուած էր նաեւ նոր հողաշերտ մը՝ քիչ մը անդին: բ) Վանքին սահմանները աւելի ընդարձակել՝ ընդգրկելով Ներսէսի անտառն ու լիճը, ինչ որ չէր յաջողած:

Երկրորդ յուշագիրը կը վերաբերէր ներքին հողերու հարցին: Վեհափառը կը խոստանայ անոր մէկ պատճէնը յանձնել ինծի:

Վազգէն Կաթողիկոսը զիս առաջնորդեց Մայր տաճար՝ նորոգուած եւ բարեզարդուած իր ճիգերով: Մանրամասն բացատրեց: Իջման Սեղանը նորոգուած է հրապուրիչ տեսքով: Եկեղեցիին սպասքը՝ առաջնակարգ գունաւոր մարմար: Մասնաւոր հոգածութիւն ցոյց կու տայ Գանձարանին հանդէպ, որ պատմական-եկեղեցական իրեր կը ցուցադրուին: Տաճարին յատակը:

Վեհափառը մի խումբ ռամկավար գործիչների հետ. ձախից աջ Ալեքսանդր Սարուխան, Զավեն Կասապյան, տիկին Մարի Ուզունյան, տիկին Անժել Թովմասյան, դոկտ. Ակնեխ Յարուպյան, Գեւորգ Աճարյան, պրոֆ. Բարունակ Թովմասյան, Հայկաշեն Ուզունյան եւ դոկտ. Նուբար Պերպերյան

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Անկարան Երեւանին երկխոսության առաջարկ է անում

Մտորումներ Չիլլերի հարցազրույցի եւ հայ-թուրքական նոր երկխոսության շուրջ

Որ հայ-թուրքական երկխոսությունը ոչ միայն ներկայիս իշխանությունների արտաքին քաղաքական դոկտրինայի բաղկացուցիչ մասն է, այլ նաեւ ժամանակի պահանջներից բխող անհրաժեշտություն (անկախ երկկողմ հարաբերություններում առկա անվստահությունից եւ չլուծված պատմաքաղաքական խնդիրների կծիկից), ապացուցման կարիք չունի: Անկախ մեր կամքից, Թուրքիան տարածաշրջանի ռազմաքաղաքական կյանքում որոշակի գործոն է, եւ դեպքերի զարգացման տրամաբանությունը տանում է նրա դերի հետագա ակտիվացմանը:

Անկարան արդեն բազմաբնույթ հարաբերություններ է հաստատել բոլոր նախկին խորհրդային հանրապետությունների հետ: Չնայած ռազմավարական շահերի բացահայտ հակադրությանը, հաջողությամբ է զարգանում է նաեւ ռուս-թուրքական համագործակցությունը, անընդհատ ընդգրկելով նորանոր բնագավառներ: Այս առումով, հասկանալի պատճառներով, առայժմ բացառություն է կազմում նշված հանրապետությունների մեջ Թուրքիայի հետ ամենաերկար ցամաքային սահմանը ունեցող Հայաստանը:

Հայտնի է, որ երկկողմ հարաբերություններ հաստատելու նպատակով հայ-թուրքական երկխոսություն սկսելու նախաձեռնությունը պատկանում է Հայաստանին: Այդ ուղղությամբ ուղղակի շփումներ սկսվեցին Հայաստանի անկախության հռչակագրի ընդունումից անմիջապես հետո եւ շարունակվեցին մինչեւ 1993 թ. գարունը, ավելի ճիշտ՝ մինչեւ Քելբաջարյան հայտնի իրադարձությունները: Դրանք ձախողության մատնվեցին հիմնականում մի շարք սկզբունքային հարցերում Անկարայի որդեգրած անզիջում, նույնիսկ գոռոզամիտ կեցվածքով:

Այստեղ մեր նպատակը այդ երեւույթի պատճառների վերլուծությունը չէ: Գուցե սխալ էր հաշվարկված ընտրված մարտավարությունը (ձեռնամուխ լինել տնտեսական համագործակցությանը՝ առանց շոշափելու պատմաքաղաքական ասպեկտները) եւ անհրաժեշտ էր առաջնությունը տալ սկզբունքային հակասությունների հաղթահարմանը կամ զուգահեռ աշխատանք տանել երկու ուղղություններով: Այսպես թե այնպես, երկամյա ջանքերից հետո մենք վերադարձանք ելման կետին (տնտեսական համագործակցությունը Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության շրջանակներում, չնայած հուսադրող հեռանկարներին, լոկ երկկողմ հարաբերությունների բացակայությունը քողարկող եւ երկխոսության պատրանք ստեղծող մի վարագույր է), եւ հարաբերությունների բնականոնացման երկրորդ փորձն անխուսափելի է: Ի հակադրումն 1991-1992 թթ.-ի, երբ Հայաստանը գրեթե մեն-մենակ էր հայտնվել Թուրքիայի դեմ եւ ստիպված էր ընտրել ավելի ուժեղ հարեւանների միջեւ մանեւրելու քաղաքականությունը (որը սխալմամբ ներկայացվում է թուրքական կամ ռուսական կողմնորոշում բնորոշմամբ), այսօր արդեն ապահովված է Ռուսաստանի ռազմաքաղաքական աջակցությունը, իսկ Իրանի հետ կայուն հարաբերությունները մեղմացրել են համատարած շրջափակման պատճառած զրկանքները:

Սթափվել են նաեւ Անկարայի իշխանությունները, որոնք համոզվելով «Ադրիատիկից մինչեւ չինական պարիսպ թուրքական աշխարհ» կարգախոսի անհեռանկարության մեջ, փորձում են ավելի իրատեսական քաղաքականություն վարել տարածաշրջանում: Այդ կարգախոսի հեղինակներից Օզալը կնքեց իր մահկանացուն, իսկ Դեմիրելը փրկություն գտավ նախագահի պաշտոնում՝ արտաքին քաղաքականությունում կրած անհաջողությունների ողջ բեռը թողնելով այդ արկածախնդրությանը հավանություն չտվող (ինչպես պարզվեց վերջերս) նախկին արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինի ուսերին: Ի վերջո, Դեմիրել-Չեթին զույգին փոխարինելու եկավ շատ ավելի վճռականորեն տրամադրված Չիլլեր-Սոյսալ զույգը (չնայած Դեմիրելի ամպագոռգոռ հայտարարություններին, Թուրքիայում ներքին եւ արտաքին քաղաքականության փաստացի իրականացնողը վարչապետն է), որի հետ երկխոսությունը կարող է ավելի արդյունավետ լինել, քան իր նախորդի: Որ Չիլլերը չի խուսափում վճռական եւ ոչ ժողովրդական որոշումներ ընդունելուց, ցույց տվեց ժողովրդի կենսամակարդակին ծանր հարված հասցրած, բայց թուրքական հասարակության կողմից ըմբռնումով ընկալված այսպես կոչված ապրիլի 5-ի տնտեսական բարեփոխումների ծրագիրը:

Մեկտարյա վարչության ընթացքում Չիլլերը ընդհանրապես չանդրադարձավ Հայաստանի հետ երկկողմ հարաբերությունների խնդրին, օգտագործելով հայկական գործոնը զուտ ներքին քաղաքական նպատակներով՝ PKK-ի հետ Հայաստանի համագործակցության եւ այս կազմակերպության հետեւում հայերի կանգնած լինելու առասպելներով քրդերի շարժումում պառակտում մտցնելու եւ նրանց պայքարը թուլացնելու ակնկալիքով:

Ըստ զանազան աղբյուրներից մեզ հասած տեղեկությունների, Անկարան հարմար պահի եւ առիթի էր սպասում Հայաստանի հետ երկխոսությունը վերականգնելու համար, եւ տվյալ դեպքում միջնորդի դերը կարծես թե փորձում էր ստանձնել Ֆրանսիան: Եւ ահա նման առիթ ստեղծեց «Ազգ» թերթի թղթակից Լուսիկ Ղուկասյանը, հնարավորություն տալով Չիլլերին իր տեսակետները հասցնել Հայաստանի իշխանություններին եւ հայ ժողովրդին: Այս առթիվ ուզում ենք շնորհավորել Լուսիկ Ղուկասյանին այդ համարձակ քայլի համար, քանի որ մինչ այդ նման հարցազրույցներ վարելու մենաշնորհը պատկանում էր պարբերաբար Հայաստան այցելող թուրք լրագրողներին: Վերջապես խախտվեց այդ անբնական եւ հայ լրագրողների արժանապատվությունը վիրավորող ավանդույթը, եւ հայ լրագրողը Անկարայում հարցազրույցներ վարեց Չիլլերի եւ մի շարք այլ քաղաքական գործիչների հետ:

Թեեւ Չիլլերի արտահայտած մտքերը հայ-թուրքական հարաբերությունների վերաբերյալ որեւէ նորություն չեն պարունակում, դրանք պետք է գնահատել որպես Անկարայի կողմից Հայաստանի իշխանություններին հղված մի նոր ուղերձ, մի նոր երկխոսության առաջարկ: Որ դա այդպես է, կողմնակիորեն ապացուցում է նաեւ «Թուրքիյե» թերթի օգոստոսի 13-ի համարում «Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գաղտնի ուղերձը Չիլլերին» խորագրի տակ զետեղված հաղորդագրությունը, որի իսկությունը հերքվեց ՀՀ նախագահի մամլո ծառայության կողմից: Նշանակում է, տիկին Չիլլերը, կամ թուրք լրագրողների պատկերավոր արտահայտությամբ՝ շիկահեր տիկինը, փորձում է երկխոսության սկսված լինելու պատրանք ստեղծել, ինչն արդեն ինքնին մի ուղերձ է: Իհարկե, չի բացառվում, որ այդ ուղղությամբ պատասխան քայլեր կատարվում են, որոնց կարող է տեղյակ չլինել նախագահի մամլո ծառայությունը:

Չիլլերի հարցազրույցում կրկին առկա է հայ-թուրքական հարաբերությունները հայ-ադրբեջանական հարաբերություններով պայմանավորելու պահը: Ադրբեջանի սահմանների եւ տարածքային ամբողջականության Հայաստանի կողմից ճանաչումը ներկայացվում է որպես հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատման նախապայման: Սակայն երբ խոսքը վերաբերում է Լեռնային Ղարաբաղի հետագա ճակատագրին, նա հանկարծ դառնում է «չեզոք» կողմ եւ հրաժարվում միջամտել «անկախ Ադրբեջանի ներքին գործերին»: Նոր երկխոսության ժամանակ, երբ իրականանա, հայկական կողմը կտրուկ պետք է դնի նման երկակի ստանդարտներ կիրառելուց հրաժարվելու պահանջը: Հակառակ դեպքում խախտվում է հավասարության սկզբունքը եւ փաստորեն կողմերից մեկը փորձում է իր կամքը թելադրել երրորդին՝ մի երրորդ երկրի հետ նրա հարաբերություններում:

«Անհամբերությամբ սպասում ենք, որ հայկական կողմը գիտակցի, թե համագործակցությունն առաջին հերթին նպատակահարմար է հենց իր՝ Հայաստանի համար», ասում է Չիլլերը, հասկացնելով, թե իբր Թուրքիան այդ համագործակցությունից որեւէ ակնկալիք չունի: Թե ինչքանով է այդ մոտեցումը հեռու իրականությունից, ցույց է տալիս հենց ինքը՝ Չիլլերը, պատասխանելով լրագրողի մի այլ հարցին: Անդրադառնալով Կենտրոնական (Միջին) Ասիայի նավթը Հայաստանի տարածքով Թուրքիա հասցնելու (հայտնի Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարի ծրագիրը) տարբերակին, նա խոստովանում է, որ դա ամենախնայողականն է (հետեւաբար նաեւ՝ ամենաշահավետը Թուրքիայի համար) առկա տարբերակներից: Իրականացման դեպքում այն միլիարդավոր դոլլարների եկամուտ կբերի Թուրքիային, իսկ դա մեծապես կախված է նաեւ Հայաստանի կամքից (իրանական եւ վրացական տարբերակներն անհեռանկար են թե քաղաքական, թե տնտեսական նկատառումներով), մասնավորապես՝ հայ-ադրբեջանական հակամարտության ավարտից, որին Թուրքիան առայժմ ոչնչով չի նպաստում, եթե չասենք հակառակը:

Չիլլերը ինքնատիպ չէ նաեւ ցեղասպանության ժխտման հարցում, երբ արեւմտահայության մեծ ողբերգությունը ներկայացնում է որպես «ռուսական բանակի հետ համագործակցող հայերին պատերազմական շրջաններից մեկ ուրիշ վայր տեղափոխելու օրինական միջոց»: Այլ բան չէր էլ կարելի սպասել ղեկավարից մի երկրի, որի համար ցեղասպանության ժխտումը ոչ միայն պատմագրական սկզբունք է, այլեւ դիվանագիտական մի ամբողջ ուղղություն, եւ որը շարունակում է կանոնավոր բանակի օգնությամբ ամայացնել քրդական գյուղերը՝ ահաբեկչության դեմ պայքարի պատրվակով: Հավանաբար հայկական կողմը պետք է հրաժարվի «մենք ցեղասպանության հարց չենք բարձրացնում» քաղաքականությունից եւ գործի «ակն ընդ ական» սկզբունքով: Առավել եւս, որ դրա համար իրավական դաշտ արդեն ստեղծվել է եղեռնի 80-ամյակը պետականորեն նշելու վերաբերյալ նախագահի հրամանագրով:

Վերջում կուզենայինք անդրադառնալ հարցազրույցում տեղ գտած մի փոքր անճշտության, թե իբր Չիլլերը հայ քաղաքական գործիչներից ոչ մեկի հետ չի տեսակցել: Հավանաբար հիշողությունը նրան դավաճանում է, այլապես պիտի հիշեր, որ դեռ 1992 թվականի հունիսին, երբ զբաղեցնում էր էկոնոմիկայի գծով պետական նախարարի պաշտոնը, Իզմիրի Հիլթոն հյուրանոցում բավական գործնական առանձնազրույց է ունեցել Հայաստանի այժմ վարչապետ (այդ ժամանակ՝ փոխվարչապետ եւ էկոնոմիկայի նախարար) Հրանտ Բագրատյանի, իսկ ավելի ուշ՝ նաեւ պետնախարար Սեպուհ Թաշճյանի հետ:

Մի խոսքով, երկխոսության նոր փուլը, եթե սկսվի, հիմնված պիտի լինի ոչ թե տնտեսական համագործակցության վերաբերյալ վերացական եւ թուրքական կողմին նախապայմաններ առաջադրելու հնարավորություն ստեղծող առաջարկությունների, այլ երկու երկրների միջեւ առկա խնդիրների համակողմանի քննարկման վրա, որոշակի լուծումներ գտնելու եւ առճակատումը նվազագույնի հասցնելու համար՝ եւ միասին գործելով փոխադարձ զիջումների սկզբունքով:

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՋՈԼՅԱՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Օգոստոսի 23-ին ժամը 15.00 բացվելու է գեղանկարիչներ Լավրենտ Վարդանյանի եւ Գայուս Գրիգորյանի ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը, նվիրված Վեհափառ Հայրապետի հիշատակին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի մասնագիտական տեխնիկական թիվ 1 ուսումնարանը կատարում է 1994-1995 ուս. տարվա ընդունելություն հետեւյալ մասնագիտություններով

Լայն պրոֆիլի հաստոցավարներ, խառատներ, ֆրեզորդներ, էլեկտրագազաեռակցողներ, մեքենահավաքման աշխատանքների փականագործ, հաստոցային եւ փականագործական աշխատանքների հսկիչներ, փականագործ գործիքագործներ, կոնստրուկտոր գծագրողներ:

Ուսումնարան կարող են ընդունվել 8-ամյա եւ 10-ամյա կրթություն ունեցողները:

Ուսման ընթացքում սովորողները կստանան կրթաթոշակ 250 դրամ:

Բոլոր սովորողներին կտրվեն քաղաքային տրանսպորտով անվճար երթեւեկելու տոմսեր: Ուսման ընթացքում զինակոչային տարիքի սովորողները կազատվեն զինծառայությունից:

Ուսումնարան կարելի է գալ Գարեգին Նժդեհի հրապարակ եկող տրանսպորտի բոլոր միջոցներով:

Հասցեն՝ Երեւան-106, Թելմանի փողոց թիվ 36
Հեռախոս՝ 42-32-30, 42-37-40

Հատուկ դասընթացների բաժինը կազմակերպում է

Մշակութային մարդաբանության դասընթաց
դասախոս՝ Հարրի Իգմիրյան

1994 թ. սեպտեմբերի 7-ից հոկտեմբերի 5-ը, չորեքշաբթի, ժամը 5:30-7:30 Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի փոքր դահլիճում (հինգերորդ հարկ) Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40

եւ

Քաղաքական մարդաբանության դասընթաց
դասախոս՝ Հարրի Իգմիրյան

1994 թ. հոկտեմբերի 12-ից նոյեմբերի 9-ը, չորեքշաբթի, ժամը 5:30-7:30 Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի փոքր դահլիճում (հինգերորդ հարկ) Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40

Դասախոսությունները կընթանան անգլերեն լեզվով՝ հայերեն համընթաց թարգմանությամբ:
Դասընթացի վճարը 100 դրամ: Նրանք, ովքեր ի վիճակի չեն վճարել այդ գումարը, կարող են դիմել Հատուկ դասընթացների բաժին կրթաթոշակ ստանալու:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք զանգահարել ***27-33-70 կամ 27-16-58:***

«ՆԱԻՐԻ - ՏՈՒՐԻՍՏ»
ՖԻՐՄԱՆ
ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

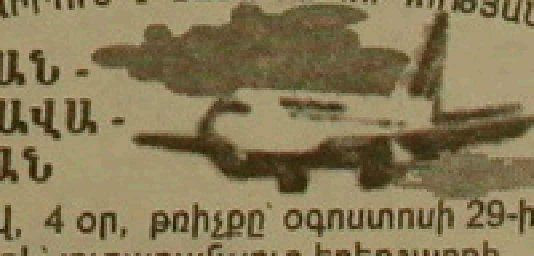

ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - ԵՐԵՎԱՆ
երթուղով, 4 օր, թռիչքը՝ օգոստոսի 29-ին, այնուհետեւ՝ յուրաքանչյուր երեքշաբթի
ԵՐԵՎԱՆ - ԲՐԵՍՏ - ԵՐԵՎԱՆ
երթուղով, թռիչքը օգոստոսի 25-ին և սեպտեմբերի 5, 15, 26-ին:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմեք՝

«Էրեբունի-1» հյուրանոց, ս. 430 և 457, հեռ. 560-494, 580-540
«Անի» հյուրանոց, ս. 617 և 328, հեռ. 594-617, 594-328, 652-862

Arina

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Կոնսրկոնցեպտուալիստների» ցուցահանդեսը Երեւանում

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Հուլիսի 11-19 Եղիշե Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի երեւանյան թանգարանում ներկայացվեց Էֆ-վոտո («Ուտխի համաձայն») արվեստի կենտրոնի առաջին ցուցահանդեսը: Կենտրոնը նպատակ ունի «գալերեային» համակարգի ստեղծումը. «Մի կառույց, որը մի կողմից նկարչի եւ մյուս կողմից «առյառողի» միջեւ դարձ կստեղծի: Այդ կառույցը Հայաստանում գոյություն չուներ. կերպարվեստը «առյառողին» էր հասնում հումքի ձեւով, այսինքն, վերարժեւորում տեղի չէր ունենում: Մեր կերպարվեստի հիմնական շուկան արտասահմանում է, եւ որպես երրորդ աշխարհի մնացած երկիր, մենք հումք ենք արտահանում: Կենտրոնը կոչված է հենց տեղում ցուցահանդեսների եւ գաղափարների միջոցով վերարժե-վորել ընթացքը», ասաց արվեստաբան Նազարեթ Կարոյանը, որն էլ «Անձնական իկոնաներ» ցուցահանդեսի հեղինակն է: Ցուցահանդեսով Կարոյանը փորձում է բացահայտել վերջին 10 տարիների ընթացքում մոդեռնի մեջ ներմարվող նոր էլեմենտները հիմնականում համաստեղծականի շրջանակներում: «Համաստեղծական» բնորոշումը նրանն է, եւ պնդում է, որ այն բավական տեղային բնույթ ունի: Նմանապես առաջին ցուցահանդեսը կազմակերպվեց անցյալ տարի, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում: «Սա պոստմոդեռնիստական արվեստի տեղական դրսեւ է, թեեւ արտաքնապես պոստմոդեռնիստական, բայց էությամբ՝ նեոավանգարդ, կոնսրկոնցեպտուալիստական, քանի որ շոշափում է ոչ թե հասկացության եւ առարկայի նույնությունը, այլ հակադրությունը: Իհարկե, խոսքը դարձյալ կոնցեպտուալ շերտի մասին է, պարզապես այս մեկը հակադիր ուղղվածություն ունի. հնարավորին չափ իռացիոնալ է, կառուցվածքով՝ երկշերտ իկոնա, որի պատկերը պատկեր չէ. իկոնան դադարում է իկոնա լինելուց...» Նազարեթ Կարոյան:

Արվեստաբանի սկզբունքներով ներկայացված ցուցահանդեսին մասնակցում է 10 նկարիչ: Ի տարբերություն վերջին տարիների նման ցուցահանդեսների, այս մեկը ժանրային առումով բավական մաքուր է՝ տարածաժամանակային պարամետրով հագեցած «միօգտագործման» ժանրերի փնտրում եւ դաստռասի մատուցվող կոնցեպցիաներ գրեթե չկան:

Դուրսը ոչ այնքան մակերեսային ներքաշերտերում են: Ամենաբնութագրականը ցուցահանդեսի կառուցման կոնցեպցիան է, որովհետեւ ցուցադրանքի հեղինակի վերիֆիկացիայի ուղեկցությունը լուռ է սփռում այդ ներքաշերտերի վրա (ի դեպ, ստեղծագործությունների հեղինակները երբեմն համաձայն են նրա մեկնաբանություններին, երբեմն՝ ոչ): Այս դերում նա առանձնացնում է երկու ոճ, երկու բեւեռացում՝ հնէաբանական մոտեցում, ովքեր աշխատում են հողի, փարփրելու հետ կապի մեջ եւ հիգենիկ մոտեցում («դեզինֆեկցիա»), ովքեր աշխատում են կրակի հետ կապի մեջ, հին աղբը այրելու թեկուզ սեփականը, սկզբունքով: Առաջինի ամենացայտուն ներկայացուցիչն Արարատ Սարգսյանն է, երկրորդինը՝ Արման Գրիգորյանը: «Վերջին հաշվով եւ հնէաբանությունը, եւ հիգիենան արխեոլոգիային մակարդակում նույնանում են. մեկը մոտենում է հոգեկանի շերտերին, մյուսը՝ մշակութային լանդշաֆտի խորքային շերտերին, որտեղ տեղի է ունենում իկոնայի կենտրոնացումը, որպես ուղեծ դեպի սուրբ տաճար: Ցանկություն կա տեսնել, թե որն է նախնական ձողը, եւ որտեղ է տեղի ունենում իկոնայի ֆունկցիայի գլուխը, որի հետեւանքով մնում է միայն իկոնայի տեխնոլոգիան, այսինքն, կեղծ իկոնաների արտադրությունը...» (Ն. Կ.):

Ցուցահանդեսում ներկայացված են հիմնականում հարթություններ եւ ընդամենը երկու ծավալային գործ՝ Չարլի Խաչատրյանի մեսադյա «ժայռաբեկորը» եւ Սահակ Պողոսյանի պլաստմասսայե բրոնզագույն երկփեղկ Լենինը, որի կիսված մասերի միջեւ մեխանիկական համրիչ է տեղադրված: Ռուբեն Արեւշատյանը ցուցահանդեսում միակն է, որ իր ստեղծագործությամբ ծավալային մեծ «հավակնություններին» կարողացել է հագուրդ տալ:

Պերսեւս եւ Գորգոն գործի մի մասն ընդգրկում է երկու արահների հասակը. «Կա՛, երկու եկ՝ ստեղծված խավինակից, գրում է հեղինակը, եկ առաջին. Գորգոն, գտնվել դահլիճում եւ շարունակել երեւակայել երեւակայությունների շուրջ, եւ եկ երկրորդ. Պերսեւս, շարժվել հասակի վրա նոսված հեռացքով:

Նազարեթը գտնում է, որ Չարլի Խաչատրյանն աշխատում է նեոարխայիկայի շրջանակներում: Լասոնն ու դրանձ անանեց «Զորսխարը» անշուշտ ձայնի դարաձեւերի անխուսափելիությունն ունի, որին հեղինակն այնքան էլ համաձայն չէ, չնայած չի ժխտում, որ ստեղծագործական ընթացքը ներծծված է եղել ձայնային զգայությամբ: Իսկ գործը շարունակվում է դեռ, արդեն՝ իմինին, որովհետեւ դրկինձն ու լատունը շարունակում են գունափոխման ընթացքը:

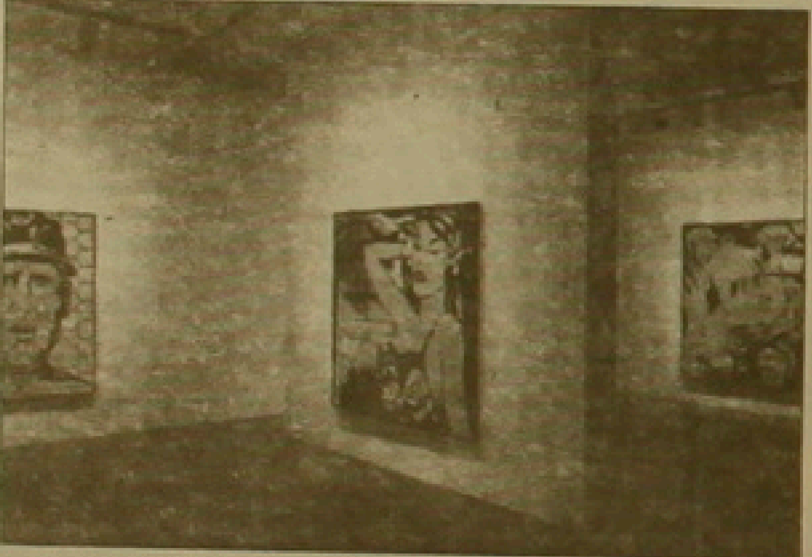

Էգոն Շիլեի թղթի վրա արված գործերը, որոնք վերջերս ցուցադրվեցին Նյու Յորքի Գակոսյան պատկերասրահում: Ըստ տեսների վկայության, վաճառվեցին 150 հազար-1 մլն դոլարի սահմաններում:

Ռուբեն Գրիգորյանը ներկայացնում է տարբեր ժամանակներում ստեղծված ուղղանկյուններ. սպիտակ ուղղահայացի վրա սեւ լաթինատառ մակագրությունն է՝ Հիսուս, իսկ «սեւ ճառագայթ» վրա՝ սպիտակ լաթինատառը. «մարդը մահկանացու ասված է, Ասված՝ մահկանացու մարդ»:

Ի դեպ, տառաստեղծների խմաստային կամ անիմաստ բնույթի հարցի մասին կարելի է խոսել Էֆ-վոտոյի հաջորդ ցուցահանդեսից հետո, քանի որ այն ամբողջովին վերաբերելու է նշանի, տառի, բառի զարգացմանը, ֆունկցիային, փիլիսոփայությանը:

Արման Գրիգորյանի եւ Կարինե Մացակյանի ներկայացրած գործերն ստեղծված են պլակատի պոստմոդեռնիստական սկզբունքով: Գեղանկար, արտատպ եւ ֆիգուրատիվ տարբեր, կանաչ ֆոն, նարնջագույն եռանկյունի, մեծագիր մակագրություն «New look» («Նոր հայացք», Արման Գրիգորյան): Ինքնաթիռի թեւ, մեծ հյութեղ կարմիր շուրթեր, ԱՄ ռուսական տառեր, գույների մետալյան փայլ, մետաղային բացություն (Կարինե Մացակյան):

«Համլետ Հովսեփյանը եւ Աշոտ Բայանդուրը կոնցեպտուալ ուղղության նախակարապետներն են Հայաստանում եւ անցումային դիրք են գրավում մինչհամաստեղծական արվեստից դեպի համաստեղծականը» (Ն. Կ.):

Անկյունային ցուցադրված երկնկարը՝ արծաթագույնի ու սեւի հակադրությամբ ու դեղինի միջանկյալությամբ, ցուցահանդեսի ամենահնարական գործն է՝ ի տարբերություն «Չաղկման», որն իր շուրջ կարմիրով ու գոտեւորային լծորդված պաստառի պատկերներով, անսովոր դրվագանախշերով առավել խիստ է, առավել ագրեսիվ:

Աշոտ Բայանդուրը թվերի, երկրաչափական պատկերների ու գորշ, դեղին, մոխրագույն, կապույտ չերեւացող կարմիրի տրամաբանական խաղ է ներկայացնում: Սարգիս Համալբաշյանը ներկայացրել է իր հանրահայտ շարքից 3 նկար, որոնց հիմնում պաստառի կոլաժի եւ նրա հետագա ծածկման գաղափարն է:

ԵՐԵՎԱՆ

Վլադիմիր Ստուպիշին. «Ես վերադառնալու եմ եւ՝ թոռանս հետ»

Դավթյանների ընտանիքի երեկոն

ԱՐԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Երեւանի Կոմիտասի անվան կամերային տանը շաբաթ օրը տեղի ունեցավ «Ռոսիա» ընկերության, կամերային տան եւ «Ստեկայի տուն» էլիտար ակումբի կազմակերպած

«Պոեզիա եւ երաժշտություն» վոկալ երաժշտության երեկոն: Համերգը հովանավորել էին JMZ ընկերությունը եւ «Արմենբրաոք» բաժնետիրական ընկերությունը: Երեկոյի հերոսներն էին ամուսիններ, Կ. Ստանիսլավսկու ռուսական դրամատիկական թատրոնի դերասանուհի, ազգությամբ ուկրաինացի Վալենտինա Դավթյանը եւ Կոմիտասի անվան կամերային տան մեներգիչ Ստեփան Դավթյանը (բաս), որոնք կատարեցին Պուշկինի, Լերմոնտովի, Տոլստոյի, Ռուբինշտեյնի, Չայկովսկու, Շերեմետեւի, Մալիշկինի, Սաբինինի, Օոժևի եւ Դյուբուկի ռոմանսները: Համերգի կոնցերտմայստերն էր Լեւոն Հարությունյանը, իսկ բալալայկայի մեներգը կատարում էր Սարգիս Ավետիսյանը:

Համերգի սկզբում ներկաները հոտնկայս հարգեցին Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգեն Առաջինի հիշատակը, ռուս ուղղափառ եկեղեցական երգի նվագակցությամբ: Այդպես մի քիչ տխուր, մի քիչ ուրախ շարունակվեց երեկոն: Անդադար ծափահարություններ, ծաղիկներ «բրավոներ» եւ այլն:

Համերգից հետո բեմ բարձրացան «Ռոսիա» ընկերության նախագահ Գալինա Վասիլեւնա Չեռնոտավան, «Չերնովա Կալինա» ուկրաինական միության անդամները, «Արմենբրաոքի» եւ ԲԸ նախագահ Անդրեյ Ազնավուրյանը, որը տեր ու տիկին Դավթյաններին նվիրեց մի-մի բաժնետոմս:

Արտահայտիչ էր հրապարակախոսությամբ, «Հայաստան» հրատարակչության գլխավոր խմբագրի տեղակալ Գեւորգ Դեւրիկյանի խոսքը, որը նա ուղղեց դահլիճում գտնվող Հայաստանում Ռուսաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Վլադիմիր Ստուպիշինին: Հայտնի դարձավ, որ այլ աշխատանքի անցնելու պատճառով պրն. Ստուպիշինը վերադառնալու է հայրենիք: Նրան «ստիպեցին» բարձրանալ բեմ. «Ես այսօր ուզում եմ խոսել ոչ թե իմ մասին, այլ այս հիանալի զույգի, որը ռուսական արվեստի տաղի պայծառությունն է հայոց երկրում: Խոնարհվում եմ բոլոր իմ հայ եղբայրների եւ ռուս համայնքի առջեւ, որոնք այստեղից սիրով են լցված միմյանց հանդեպ: Այո, ես գնում եմ, սակայն չեմ ասում մնաք բարով, ես էլի կգամ եւ կբերեմ նաեւ թոռանս...»:

ԳՐՔԵՐ

Տխուր երգեր ուրախ աղջկան

ԺԱՆՆԱ ՏԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

Ինչքան էլ ոմանք պնդեն, թե նախկինում, տասնամյակներ շարունակ շնորհալի ու տաղանդավոր գրողների համար բաց էին բոլոր ճանապարհները, իրականում այդպես չէր: Գրական «թեմահարթակում» գրեթե միշտ հայտնվում էին նույն մարդիկ, որոնք հաճախ գրքեր տպագրելով՝ աշխատում էին իրենց կողքին տեղ չտալ շատերին: Դժբախտաբար, շատ դեպքերում դա նրանց հաջողվում էր:

Չգնահատված բանաստեղծներից է Ծունգիկ Կիրակոսյանը: Առաջին գիրքը «Նաիրի» հրատարակչության միջոցով տպագրելու համար նա սպասեց շուրջ տասնհինգ տարի, իսկ երկրորդ գրքի ծննդին հարկ եղավ սպասելու տասը տարի:

Ծունգիկ Կիրակոսյանին վերջերս հաջողվեց տասը հազար տպաքանակով գիրք տպագրել հայ գրողների միության Կոտայքի բաժանմունքի հովանավորությամբ: Գիրքն ունի «Տխուր երգեր ուրախ աղջկան» խորագիրը: Այս փոքրիկ ժողովածուում տեղ են գտել նրա տարբեր տարիների գրած երգերը:

Գիրքը բաղկացած է չորս մասից: Յուրաքանչյուր երգի մեջ ընդգրկված է հույզի ու խոհի ներդաշնությունը: Նա երբեք բանաստեղծություն չի «սարքում», ու նրա ամեն տողի մեջ զգացվում է ապրված սիրո վայելքն ու բախիծը, իսկ ամենից շատ սիրո ցավը:

Տարիների փորձին զուգընթաց հասունանում են նաեւ մարդը, տաղանդն ու մտքերը: Եւ հիմա արդեն բոլորած բանաստեղծը կյանքին նայում է արժեւային ճանաչողությամբ եւ ծանրակշիռ եզրակացությունների է հանգում:

Ընթերցողը ժողովածուի հենց առաջին երգից համակրանքով է լցվում հուզառատ ու խոհեմ բանաստեղծի նկատմամբ, որի երգերն այժմ են ընկնում բանաստեղծական հրաշալի տեխնիկայով: Եւ բոլորովին պատահական չէ, որ Կիրակոսյանը սիրում է ամենից շատ լսել դասական երաժշտություն՝ Բեթհովեն, Բախ, Մոցարտ, Մենդելսոն, Վիվալդի, իսկ այդ շարքում նրա համար պաշտամունք է Բեթհովենը: Լինելով նուրբ ճաշակի ու բարձր ինտելեկտի տեր անձնավորություն, նա փայլուն տիրապետում է իսպաներենին եւ բազմաթիվ թարգմանություններ է արել իսպանական պոեզիայից: Թարգմանությունների գիրքը նույնպես պատրաստ է, բայց թե ինչ ճակատագիր կունենա, դժվար է կանխագուշակել: Մեզ մնում է ուրախանալ ունեցածով, այն է՝ Կիրակոսյանի բանաստեղծությունների այս փոքրիկ գրքով, որտեղ զետեղված տխուր երգերը շատ համահունչ են մեր օրերի մարդու հոգուն ու մտքին:

ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Արաբագետների ու իսլամագետների հավաք Պետերբուրգում

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ. ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Այսօր այստեղ բացվեց արաբագետների ու իսլամագետների եվրոպական ընկերակցության 17-րդ կոնգրեսը:

Այն անցկացնում է Ռուսաստանի ԳԱ Արեւելագիտության ինստիտուտի Սանկտ Պետերբուրգի մասնաճյուղը, որը համաշխարհային արեւելագիտության ճանաչված կենտրոն է, եւ որի պատմությունն սկսվում է անցյալ դարասկզբից: Այստեղ պահվող ձեռագրերի հավաքածուն աշխարհում ամենահարուստներից մեկն է եւ պարունակում է մոտ 10[illegible] հազար միավոր արեւելյան 60 լեզուներով:

Լիազորներ նիստերում եւ ԱՊՀ երկրների բաժանմունքներում, եւրոպական պետությունների առաջատար արեւելագետները կքննարկեն իսլամի պատմության ու մշակույթի, արաբ աշխարհում դրա դերի հետ կապված բազմաթիվ հիմնահարցեր: Հատուկ ուշադրություն է դարձվելու [illegible] ձեռագրերի տեքստերի գիտական վերլուծությանը եւ Արեւելքի հոգեւոր ժառանգության հետազոտման նկատմամբ նոր մոտեցումներին:

Արաբագետների ու իսլամագետների կոնգրեսը կտեւի չորս օր:

ՓԱՐԻԶ

Ինդոնեզիայում հայտնաբերվել է մի նոր ցեղ

Այդ մասին վերջերս Փարիզում հայտարարեց ճանապարհորդությունների ընկերության անդամ Պատրիս Ֆրանչեսինն, որը վերադարձել է Իրիան Ջայա՝ Նոր Գվինեա կղզու արեւմտյան մաս կատարած ճանապարհորդությունից:

Այս տարվա հունիսին պարոն Ֆրանչեսին յոթ հոգու ուղեկցությամբ իջել էր մինչեւ այժմ չհետազոտված դաշտավայրը՝ 6[illegible] մետր երկարությամբ եւ 30 կիլոմետր լայնությամբ, որը գտնվում է դժ[illegible]լի լեռների մեջ, 1,5-2 հազար [illegible] բարձրության վրա: Շատ շուտով նա նկատել է խաղաղակերության առաջին նշանները՝ լքված գյուղեր եւ բույսերից գործած կախովի կամուրջներ: Երկու օր անց պրն. Ֆրանչեսին մնալով միայն եւս՝ ուղեկիցների հետ (մյուսները վախեցել էին նրան ուղեկցել), հանդիպեց մի քանի տղամարդու եւ երիտասարդի՝ գլուխները կապած: Նրան հաջողվեց նրանց հետ կապի մեջ մտնել:

«Պրն. Ֆրանչեսինի հայտնագործումը շատ հետաքրքիր է, պատմում է հնէաբան, բնագիտության պատմության թանգարանի աշխատակից Գո[illegible], որը մասնակցել էր Իրիանում ե[illegible] շավների: Նախեւառաջ անհավատալի են այդ ժողովրդի արմատները: Նրանք ապրում են կատարյալ մեկուսացման մեջ, չունեն ոչ մի անոթ, խեցեգործական ոչ մի գործիք: Ովքեր են դրանք՝ պատմությա՞ն, թե՞ ակնտեսանելի նեգրիտոներ: Ես չեմ հասկանում, թե ինչու այս լեռնային ժողովուրդը, որը բնակվում է ափին այդքան մոտիկ, մինչեւ հիմա մեկուսացման մեջ է»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ԵՎՐՈՊԱ-96

Բելգիական ֆուտբոլային դեսանտ Հայաստանում

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Անցյալ ուրբաթ օրվանից Հայաստանում են գտնվում բելգիացի երկու հանրահայտ մարզական լրագրողներ. Ֆոլ Վերբրյուգեն՝ «Հեթ Նյուզբլադ» օրաթերթից, որն ունի 350 հազար տպաքանակ և Գերտ Դեֆերմն՝ «Ֆութս մագազին» ֆուտբոլային շաբաթաթերթից (30 հազար տպաքանակ): Փորձառու լրագրողները սեպտեմբերի 7-ին Բրյուսելում կայանալիք Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլի խմբային մրցաշարի Բելգիա-Հայաստան խաղից առաջ որոշել են Հայաստանը «բացահայտել» ֆուտբոլային Եվրոպայի համար: Հայաստանի Հանրապետության ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Էմին Բաղյանի հետ անձնական նախաձեռնությամբ փորձում ենք օգտակար լինել բելգիացի լրագրողներին, կազմակերպել նրանց առօրյան՝ լավ գիտակցելով, որ նրանց առաքելությունն ավելի շատ պետք է հայկական ֆուտբոլին, որդեգրի նրան ճանաչեն Հին աշխարհամասում: հավելի առնելով խաղերի կարեւորությունը, նման հյուրերին անհրաժեշտ է ընդունել պետական՝ պաշտոնական մակարդակով: Բելգիացի լրագրողները երեք օրում հասցրեցին ներկա գտնվել Հայաստանի առաջնության՝ «Արարատ»-«Լոռի», «Բանանց»-«Վան», «Ցեմենտ»-«Երազանք» հանդիպումներին: Բնականաբար նրանք տեսան նաեւ Երեւանի «Հրազդան», Աբովյանի «Կոտայք», Արարատի «Ցեմենտ» մարզադաշտերը, որտեղ տեղի ունեցան վերոհիշյալ հանդիպումները: Ստորեւ ներկայացվող հարցազրույցը բելգիացի լրագրողներ Ֆոլ Վերբրյուգեի եւ Գերտ Դեֆերմի հետ, որոնք եղան նաեւ «Ազգի» խմբագրությունում, խորհելու շատ նյութ է տալիս եւ պետք է մտահոգի բոլոր նրանց, ովքեր մեր ֆուտբոլն ուզում են տեսնել եվրոպական մրցասպարեզում:

– Ինչպե՞ս եղավ, որ հենց Դուք եկաք Հայաստան եւ ոչ թե Բելգիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի որեւէ ներկայացուցիչ, որն ավելի շահագրգռված պետք է լիներ «բացահայտելու» հայկական ֆուտբոլը:

Փ. Վ. – Մենք պրոֆեսիոնալ

Ֆոլ Վերբրյուգե

լրագրողներ ենք եւ պարտավոր ենք հետեւել ամեն մի խաղի, ձգտել հետաքրքիր տեղեկատվություններ ձեռք բերել մեր ընթերցողների եւ ֆուտբոլասերների համար: Ցավոք, Բելգիայում շատերը ոչ միայն արոտ, այլեւ վատ կարծիք ունեն ընդհանրապես Հայաստանի մասին: Մենք այստեղ ենք եկել ծանոթանալու թե Հայաստանի եւ թե նրա ֆուտբոլի հետ: Իսկ երբ Բելգիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան պատրաստ չէր գալ Հայաստան, մենք մեր գործի համար պարտավոր ենք դա անել:

Գ. Դ. – Հարկավոր է ամեն ինչ տեսնել սեփական աչքերով: Երկուշաբթի հետո եւ ընդհանրապես Ղարաբաղի խնդրի հետ կապված պատերազմի պատճառով շատերը վախեցած են եւ Հայաստանի նկատմամբ անվստահության մթնոլորտ է գերիշխում Բելգիայում:

– Իսկ [illegible] մինչեւ այստեղ գալը նո՞ւյնպես այդ կարծիքին էիք, եւ ընդհանրապես, ի՞նչ գիտեիք Հայաստանի մասին:

Փ. Վ. – Դժբախտաբար ես էլ նույն սխալ կարծիքին էի: Մեր թռիչքը երկար տեւեց եւ այդ ընթացքում հասցրեցի փաստագրական նյութեր կարդալ ու ենթադրում էի, որ մեզ Երեւանի փողոցներում տանկերը կդիմավորեն եւ պատերազմի ականատես կլինենք: Ուրախ եմ, որ այստեղ [illegible] առատածի [illegible] է: [illegible] պատկերացնել, թե մարդիկ ինչպիսի սխալ տեղեկություններ ունեն կացության մասին, ես ափսոսում էի նույնիսկ այստեղ գալուց առաջ ապահովագրել իմ կյանքը:

Գ. Դ. – Բելգիայում իմ մտերիմ [illegible] ինձ ասում էին. «Խենթ ես, ինչ ես, դա ինչ արկածախնդրություն է, որ որոշել ես մեկնել Հայաստան, չէ՞ որ կարող է այնտեղից չվերադառնաս»: Անհարկի ասած ես էլ վախեցած էի: Հայրս նույնիսկ լացում եւ ասում էր, թե ինչո՞ւ եմ գնում Հայաստան: Բայց ես ուրախ եմ, որ եկա եւ տեսա իրականությունը ինչպես որ կա:

– Իսկ Բելգիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան ի՞նչ կարծիքի է:

Փ. Վ. – Բելգիայի ֆեդերացիան մինչեւ հիմա էլ հույս ունի, որ Հայաստանում խաղ չի կայանա: Նրանք առաջարկում են Հայաստան-Բելգիա երեւանյան խաղը գալիք տարի անցկացնել Ֆրանսիայում: Մալթայի հավաքականի ավագ Կարմել Բուգեյան, որը, ի դեպ, խաղացել է բելգիական թիմերից մեկում, շատ վատ է խոսել Հայաստանի մասին: Նա անձամբ ինձ ասել է, թե Հայաստանը շատ վտանգավոր է, էլեկտրականություն չկա, հաց չկա, ջուր չկա, պատերազմական վիճակ է, եւ այնտեղ մեկնելը դժոխքի հետ կապված բան է:

Գ. Դ. – Բելգիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան էլ մեզ խնդրի տեղ էր դնում, որ Հայաստան ենք մեկնում: բայց մյուս կողմից էլ անչափ ուրախ էր, որ մեր շնորհիվ շատ տեղեկություններ կստանա, որը շատ պետք կգա թե Բրյուսելի եւ թե Երեւանի հանդիպումների համար:

– Մինչեւ այստեղ գալը Հայաստանի ֆուտբոլի մասին ի՞նչ տեղեկություններ ունեիք:

Փ. Վ. – Գիտեի միայն, որ «Արարատը» 1973 թ. հաղթանակ է տարել ԽՍՀՄ առաջնությունում ու գավաթի խաղարկությունում: Վերջին տեղեկությունները եւ մանավանդ Մալթայի նկատմամբ հաղթանակի մասին լուրը ստացել եմ Փարիզի ձեր բարեկամ Անդրանիկ Բոյաջյանից:

Գ. Դ. – Ես ընդհանրապես ոչինչ չեմ իմացել, բայց այստեղ ականատես լինելով երեք հանդիպումների համոզվեցի, որ հայ ֆուտբոլիստները բավականին վարպետորեն են տիրապետում գնդակին, ֆիզիկապես ուժեղ են: Գլխավոր թերությունն այն է, որ խաղերի տեմպը բարձր չի, եւ շատերն էլ չարաշահում են անհատական խաղը: Սակայն, երբ որոշ ջանքեր գործադրվեն, ապա մոտ ապագայում Հայաստանի ֆուտբոլը ցանկալի մակարդակ ձեռք կբերի:

Փ. Վ. – Ես այստեղ տեսա ազնիվ խաղ, գնդակի խաղ, իսկ Բելգիայում եւ ընդհանրապես Եվրոպայում ուժային ֆուտբոլ են սիրում, որը օրենք է դարձել: Հայաստանի [illegible] հավաքականը [illegible] Բրյուսելում [illegible] է ունենալ [illegible] կոշտ ֆուտբոլի հետ: Հայաստանի ֆուտբոլիստները պետք է վարժվեն այդ խաղաոճին: Ժամանակակից ֆուտբոլը դինամիկ է, իսկ ձեր հանրապետությունում դեռ կանգնած ֆուտբոլ են խաղում: Շատերի համար խաղը սկսվում է, երբ գնդակ են ստանում եւ վերջանում է, երբ կորցնում են: Բելգիայում գնդակ կորցնող ֆուտբոլիստը վազում է այնքան, մինչեւ կրկին տիրապետի նրան:

– Բելգիայում ինչպես են ընդունել Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլի վիճակահանության արդյունքները:

Փ. Վ. – Շատ վատ, որովհետեւ շատ բարդ խումբ է: Խնդիրը միայն այն չէ, որ Բելգիայի հավաքականի հետ նույն խմբում ընդգրկված են Դանիայի եւ Իսպանիայի դես հավաքականները: Բարդությունն այն է, որ երկու ուղեւորի հարցը այս երեք թիմերի մրցակցությունում որոշվելու է բոլոր թիմերի հետ հանդիպումներում:

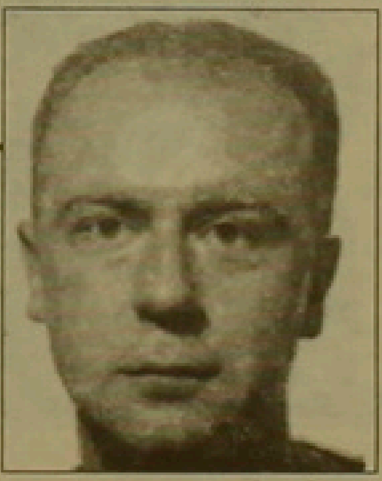

Գերտ Դեֆերմ

Դա նշանակում է, որ փոքր երկրի հետ խաղում, երբ որեւէ մեկը սայթաքեց, ապա կարող է ճակատագրական լինել: Աշխարհի առաջնությունը հաստատեց բելգիացի ֆուտբոլասերներին: Բելգիայի հավաքականը տակտիկական սխալ թույլ տվեց, պարտվելով Սաուդյան Արաբիայի հավաքականին: Դա պատճառ դարձավ, որ հաջորդ փուլում մրցեն Գերմանիայի հավաքականի հետ եւ ժամանակից շուտ թողնեն ասպարեզը:

Գ. Դ. – Երբ Հայաստանի հավաքականը խաղա այնպես, ինչպես Մալթայի դեմ, ուրեմն Բելգիայի թիմը խնդիրներ կունենա:

– Ինչ եք կարծում, Ձեր տեսածի համաձայն, այնուամենայնիվ հնարավո՞ր է Հայաստանում խաղ անցկացնել:

Փ. Վ. – Մենք տեսանք, որ հյուրանոցը լավ է, մարզադաշտը լավ է, ուստի ինչո՞ւ այստեղ խաղ չպետք է կայանա: Մենք մեր կարծիքը անպայման կասենք Բելգիայում:

Գ. Դ. – Այստեղ շատ ավելի լավ հնարավորություններ կան այդ մրցումներն անցկացնելու, քան մի շարք այլ երկրներում, որտեղ կացությունն ավելի վատ էր, բայց խաղերը կայացան: Օրինակ, Ռումինիայում, որտեղ Բելգիայի հավաքականը աշխարհի առաջնության ընտրական փուլի խաղ անցկացրեց այդ երկրի հավաքականի հետ, վիճակն անհավոր էր, մենք ափսոսած փոխեցինք հյուրանոցը: Եղան նաեւ ապառնալիքներ: Մեզ համար այդ երկու օրը մղձավանջ էր: Հայաստանի ժողովուրդն անհամեմատ հյուրասեր է, բարյացակամ ոստիկանների նկատմամբ եւ որեւէ հիմք չկա, որ այստեղ խաղ չկայանա:

– Մյուս տարի կայանալիք Հայաստան-Բելգիա խաղին դուք անձամբ կգա՞ք Հայաստան:

Փ. Վ. – Անպայման կգամ եւ շատ լրագրողների կհամոզեմ, որ գան:

Գ. Դ. – Ես էլ համոզված կգամ:

ՈՒԵՖԱ

«Արարատն» այսօր հրավիրում է «Հրազդան» մարզադաշտ

Բուլղարացիները ժամանեցին Երեւան

Այսօր Երեւանի «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտում, ժամը 20-ին, «Արարատը» ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության նախնական փուլի

պատասխան խաղում հյուրընկալելու է Սոֆիայի ԲԿՄԱ-ին (Բուլղարիա): Հիշեցնենք, որ առաջին հանդիպումը Սոֆիայում ավարտվել է դաշտի տերերի հաղթանակով՝ 3-0 հաշվով: Սակայն եվրոպական մրցաշարերում հաճախ է լինում, որ նույնիսկ խոշոր հաշվով պարտություններից հետո պատասխան հանդիպումներում դաշտի տերերը հասնում են իրենց նպատակին: Հույս ունենք, որ արարատցիները մարտական տրամադրությամբ կմտնեն մարզադաշտ եւ մինչեւ վերջ անզիջում պայքար կմղեն հաջորդ փուլ դուրս գալու համար: Ֆուտբոլում անհուսալի վիճակ չկա: Օգտակար է մտաբերել, որ Սոֆիայում տեղի ունեցած հանդիպման հիմնական մասում արարատցիները խաղացել են 9 ֆուտբոլիստով: Դաշտից հեռացվել են Արամայիս Տոնոյանը եւ Արթուր Քոչարյանը: ՈՒԵՖԱ-ից արդեն պաշտոնական գրություն է ստացվել, որ այդ երկու ֆուտբոլիստներն իրավունք չունեն մասնակցելու այսօրվա խաղին:

Մյուս կողմից, ֆուտբոլասերներին տեղեկացնենք, որ ակումբային մրցաշարերում զգուշացումները կամ հեռացումները չեն տարածվում հավաքականների մակարդակով մրցաշարերի վրա: Այնպես որ Արամայիս Տոնոյանը հանգիստ խղճով կարող է նախապատրաստվել Բելգիայի հավաքականի հետ Եվրոպայի առաջնության հանդիպմանը, որը սեպտեմբերի 7-ին տեղի է ունենալու Բրյուսելում: Բուլղարիայի ԲԿՄԱ-ն երեկ կեսօրին հատուկ ինքնաթիռով ժամանեց Երեւան: Թիմի պատվիրակությունը բաղկացած է 45 հոգուց, որոնց մեջ մտնում են 18 ֆուտբոլիստներ, մարզական 4 լրագրողներ, թիմի ղեկավարները եւ ֆուտբոլասերները: Հյուրերը երեկ երեկոյան ծանոթացան «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտին եւ պարապմունք անցկացրին այնտեղ: Երեւան են ժամանել նաեւ մրցավարները (Հունգարիա), ինչպես նաեւ ՈՒԵՖԱ-ի ներկայացուցիչը (Ֆինլանդիա): «Արարատը» ֆուտբոլասերներին հրավիրում է «Հրազդան» մարզադաշտ եւ խոստանում է հուսախաբ չանել իր երկրպագուներին: Եկեք աջակցենք նրան:

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ՖՈՒՏԲՈԼԱՍԵՐՆԵՐԻ

Ավտոբուսներն անվճար կտեղափոխեն մարզադաշտ

Նրանց, ովքեր ուզում են ներկա գտնվել ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության «ԱՐԱՐԱՏ» (Երեւան)-ԲԿՄԱ (Սոֆիա, Բուլղարիա) պատասխան հանդիպմանը, երթաղործկոմի որոշմամբ մետրոյի «Բարեկամություն», «Երիտասարդական» եւ «Գարեգին Նժդեհ» կայարաններից ավտոբուսներն անվճար կփոխադրեն «Հրազդան» մարզադաշտ եւ հակառակը:

«Երազանքի» կարեւոր հաղթանակը

19-րդ տուր

«Բանանց»-«Վան» 2-1
(Սամվել Կոստանդյան, Արա Նիգոյան՝ «Բանանց», Սամվել Բաբայան՝ «Վան»)

«Ցեմենտ»-«Երազանք» 0-1
(Արթուր Ղահրամանյան)

«Նաիրիտ»-«Կոտայք» 1-0
(Արմեն Գեւորգյան)

«Զանգեզուր»-«Ազնավուր» 2-1 (Արամայիս Աբրահամյան, Արթուր Մանուցյան՝ «Զանգեզուր», Արմեն Խասիկյան «Ազնավուր»)

Թերթը գրել է, որ նույն [illegible] «Արարատ»-«Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտում հաղթել է Վանաձորի «Լոռի» թիմին:

Տուրի «ԲՄՄ Արայի»-«Շիրակ» եւ «Կանազ»-ՀՄԸՄ հանդիպումները տարբեր պատճառներով հետաձգվել են:

Հետաքրքիր լարված պայքարում անցան «Բանանց»-«Վան» եւ «Ցեմենտ»-«Երազանք» հանդիպումները: Ճիշտ է, «Ցեմենտը» խաղային եւ տերիտորիալ շոշափելի առավելություն ուներ մրցակցի նկատմամբ, սակայն անդադրում գրոհներն ավելի շատ հախուռն բնույթ էին կրում: Դաշտի տերերը չգիտեին ինչով հակառակորդի ճեղքում էին գրոհը [illegible]գացնել միայն կենտրոնով [illegible] վճռական հարվածի դուրս բերել փորձառու Սերգեյ Հայրբաբամյանին: Դա զգալիորեն հեշտացրեց «Երազանքի» ֆուտբոլիստների խնդիրը, նրանք խելացիորեն կազմակերպելով խաղը ամուր պատնեշ էին ստեղծել պաշտպանության կենտրոնական հատվածում, եւ առիթն էլ բաց չէին թողնում կտրուկ հակագրոհների համար: Ճիշտ խաղային տակտիկան ուժեղ մրցակցի հետ խաղում, այն էլ Արարատում, շատ կարեւոր հաղթանակ բերեց «Երազանքին», որը վտանգավոր գոտու հարեւանությամբ է գտնվում եւ ամեն ինչ անում է բարձրագույն խմբում իր տեղը պահպանելու համար: Մյուս կողմից, առաջատարների շարքում գտնվող «Ցեմենտը» ցավալի պարտություն կրեց, եւ ոչ պակաս կարեւոր 2 միավոր կորցրեց: Հաճելի է, որ խաղն անցավ կոռեկտ պայքարում եւ լավ մրցավարության պայմաններում:

«Բանանցը» միայն վերջին րոպեներին կարողացավ հաղթանակ կորզել վերելքով հանդես եկած «Վանից»: Վտանգավոր գոտում գտնվող թիմերից կարեւոր 2 միավոր վաստակեց նաեւ Երեւանի «Նաիրիտը»:

Առաջնության աղյուսակը
օգոստոսի 23-ի դրությամբ

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1. Շիրակ	33	17	16	1	0	55-12
2. ՀՄԸՄ	28	17	14	0	3	70-14
3. Բանանց	27	18	13	1	4	73-26
4. Ցեմենտ	23	18	9	5	4	34-23
5. Արարատ	22	15	9	4	2	64-12
6. ՀՄՄ ՖԻՄԱ	22	17	9	4	4	39-22
7. Կոտայք	19	18	8	3	7	55-32
8. Ազնավուր	14	17	6	2	9	25-52
9. Երազանք	14	17	5	4	8	17-33
10. Վան	12	18	5	2	11	24-54
11. Լոռի	12	18	4	4	10	18-48
12. Նաիրիտ	11	18	4	3	11	11-25
13. ԲՄՄ Արայի	9	17	3	2	11	23-58
14. Զանգեզուր	8	16	3	2	11	10-65
15. Կանազ	4	17	1	2	14	12-54

Բաժինը վարում է
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

A STYLE

ORIGINAL DESIGN

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Մեր հասցեն` Երեւան, Հանրապետության 47,
Հեռախոս` 581841

AEP

Arménie Echange Promotion
FRANCE FORMATION

Եթե ցանկանում եք կարճ ժամանակամիջոցում սովորել ֆրանսերեն լեզվին, դիմեք «Ֆրանս-Ֆորմասիոն» ֆրանսիական կազմակերպությանը:

Հասցեն` Խանջյան 13ա: Հեռախոս` 56-67-03, 56-64-84

A STYLE

Travel Company
"ARMINTERTOUR"

Armenia, Yerevan, str. Akop Akopian 2,
tel. 22.24.50

«Արմինտերտուր» ֆիրման շարունակում է կանոնավոր չվերթները

Երեւան-Բուրգաս (Բուլղարիա)-Երեւան

երթուղիով ամեն չորեքշաբթի:

Ցանկացողներին հնարավորություն է տրվում հանգստանալ հանրահայտ «Զոլոտիե պեսկի» լողափում:
Շտապեք, սեզոնը մոտենում է ավարտին:

Հասցեն` Երեւան, Հ. Հակոբյան 2 եւ «Անի» հյուրանոց, h. 622
Հեռախոս` 27-24-50, 27-20-07, 27-20-08, 59-46-22

A STYLE

«NOY» BANK

Պուշկինի 9,
հեռ.` 582836

Բաղրամյան պող. 79,
հեռ.` 270516

Չեխովի փ. 23,
հեռ.` 462527

Մաշտոցի պող. 37
հեռ.` 538381

ք. Էջմիածին,
Մաշտոցի փող. 12

բաժնետիրական առեւտրային բանկը

ընդունում է ավանդներ եւ վճարում տոկոսադրույքներ

US $ - 1 ամսով` 6 տոկոս
3 ամսով` 20 տոկոս
ՌՌ - 3 ամսով` 30 տոկոս
դրամ - 3 ամսով` 30 տոկոս

տրամադրում է վարկ

US $ - ամիսը 12 տոկոս
ՌԴ ռուբլի - ամիսը 20 տոկոս
դրամ - ամիսը 35 տոկոս

բացում եւ վարում է բազմավալյուտային հաշվարկային եւ կողմնորոշված հաշիվներ ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց համար

կատարում է փոխանցումներ եւ դրամային սպասարկում Հայաստանի սահմաններից դուրս

հաճախորդներին տրամադրում է վարկային քարտեր
Visa, Union Card, Master Card

գնում եւ վաճառում է տարադրամ

Կատարում է դրամարկղային սպասարկում
Visa, Union Card, Master Card, Diners Club քարտերով

ԳԻՆԳ

ARMENTRUST

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

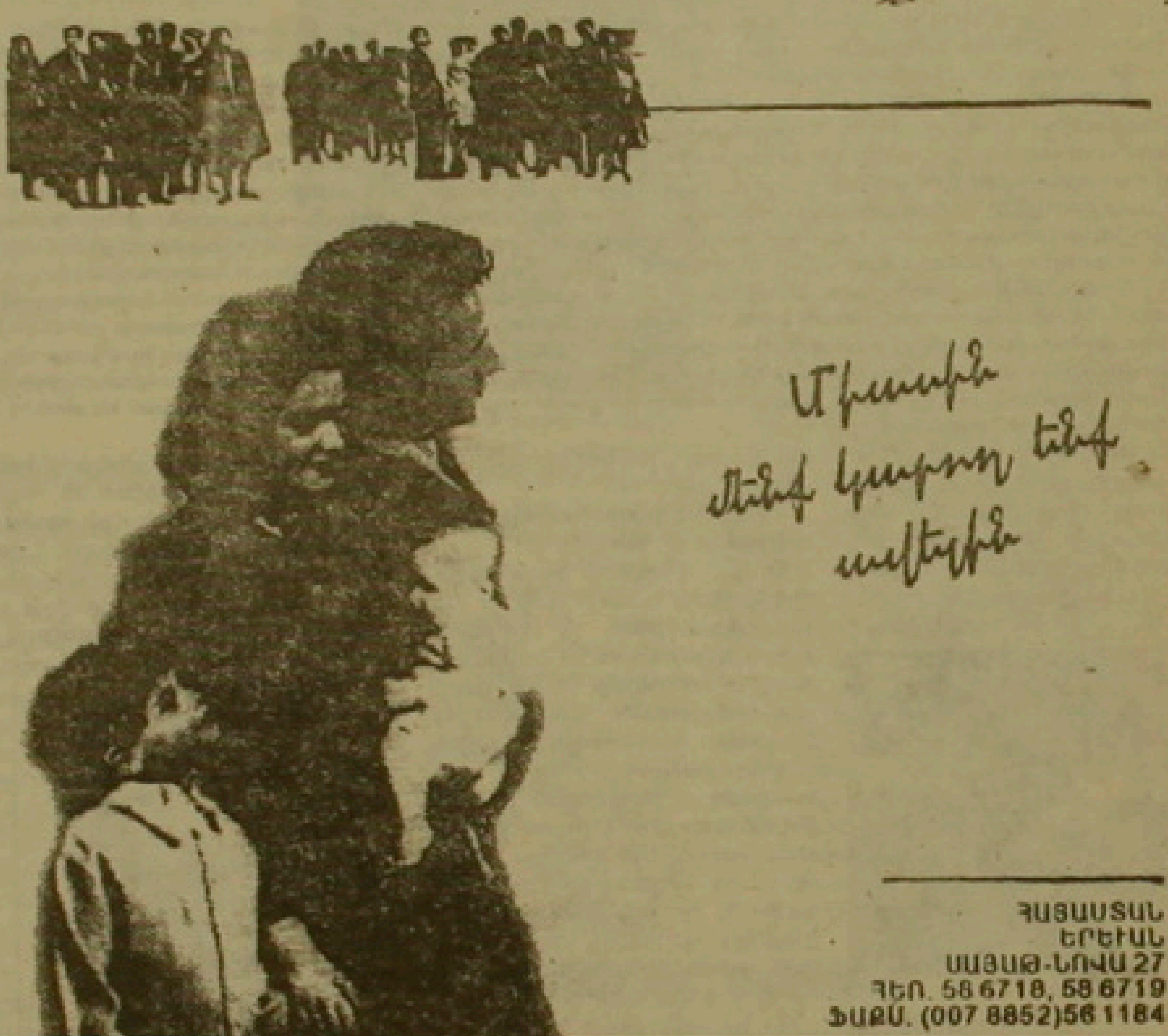

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ
ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27
ՀԵՌ. 58 6718, 58 6719
ՖԱՔՍ. (007 8852)56 1184

NORINVEST

ՀԱՐԳԵԼԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ

NORINVEST-ի տնօրենությունը ուրախությամբ տեղեկացնում է իր ավելի քան 22.000 հաճախորդներին նոր, հարմարավետ օֆիս տեղափոխվելու մասին, որը գտնվում է Նալբանդյան փողոցի թիվ 5 շենքում (մետրոյի «Հանրապետության հրապարակ» կայարանի դիմաց): Մենք համոզված ենք, որ մեր հետագա համագործակցությունը Ձեզ միայն երջանկություն ու բարեկեցություն կբերի:

Ընկերության ստեղծման երկրորդ տարեդարձի առթիվ պատրաստվում է մանրամասն հաշվետվություն նրա ինվեստիցիոն գործունեության մասին: Այսօր ցանկանում ենք հակիրճ ներկայացնել այդ գործունեության հիմնական ուղղությունները: Անվանական պարտատոմսերի միջոցով ներգրավելով Ձեր ժամանակավորապես ազատ միջոցները եւ ուղղելով դրանք բիզնես-նախագծերի իրագործմանը, մենք առաջնորդվում ենք հետեւյալ սկզբունքներով. **հուսալիություն, շահութաբերություն, ներթափանցելիություն, ղեկավարելիություն, հեռանկարայնություն:**

Ամեն շաբաթ **NORINVEST**-ի հաճախորդների համար կազմակերպվում են հանդիպումներ, որոնց ընթացքում կարող եք մոտիկից ծանոթանալ այն ձեռնարկություններին եւ նախագծերին, որոնցում ներդրված են Ձեր միջոցները:

*Ստորեւ ներկայացնում ենք **NORINVEST**-ի ինվեստիցիոն գործունեության հիմնական ուղղությունների ցանկը:*

- Խոշորագույն կոմպյուտերային ընկերություն Հայաստանում (110 աշխատակիցներ, մասնաճյուղեր ԱՄՆ-ում, ԱՄԷ-ում եւ Ռուսաստանի Դաշնությունում): Պատվիրատուներ` ՀՀ Կենտրոնական բանկ, այլ պետական եւ մասնավոր բանկեր, «ՍԻՄԵՆՍ» ընկերություն (Գերմանիա), Ֆրանսիայի կրթության նախարարություն, AIM ամսագիր (ԱՄՆ), խոշորագույն հոսպիտալ (ԱՄՆ) եւ ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի, Անգլիայի, Կանադայի, Ռուսաստանի Դաշնության մի շարք այլ ընկերություններ
- Խոշոր եղջերավոր անասունների ֆերմա (250 գլուխ, օրական 1000 լիտր կաթ արտադրողականությամբ)
- Թռչնաբուծական ֆերմա (6000 ածան հավով)
- Ճագարաբուծական ֆերմա (ճագարների 300 ընտանիքի հաշվով, թողարկումը օգոստոսին)
- Կաթի գործարան (պանիր, կաթ, թթվասեր, կաթնաշոռ. արտադրողականությունը 10 տոննա մեկ հերթափոխում)
- [illegible]ի գործարան (մուրաբաների, ջեմերի, հյութերի, կոմպոտների, տոմատի մածուկի արտադրության, արտադրողականությունը ժամում 12 տոննա, շահագործումը սեպտեմբերին)
- Հացի գործարան (ֆրանսիական սարքավորումներ, արտադրողականությունը 2400 կգ մեկ հերթափոխում եւ հրուշակեղենի արտադրության բուլղարական սարքավորումներ, արտադրողականությունը 500 կգ մեկ հերթափոխում)
- Պաղպաղակի արտադրություն (հունգարական հոսքագիծ, 500 կգ մեկ հերթափոխում)
- Համակցված կերերի փոքրածավալ հոսքագիծ (արեւային էներգիայի օգտագործմամբ, թողարկումը սեպտեմբերին)
- Առեւտրա-ներկրող ընկերություն, որն ուղիղ պայմանագրերով աշխատում է այնպիսի աշխարհահռչակ ֆիրմաների հետ, ինչպիսիք են **Philip Morris, Coca-Cola, Seagrams, Kraft General Food** եւ այլ ընկերությունները
- Ապրանքների եւ արտադրանքի իրացման խոշորագույն ցանց
- Շուրջօրյա աշխատող սուպերմարկետ` սննդամթերքի լայն տեսականիով (շահագործումը սեպտեմբերին):
- Հեռախոսակապով ավտոմեքենաների պարկ ունեցող շուրջօրյա աշխատող ընկերություն, որն ուղեւորափոխադրումները կատարում է ինչպես ԳԱԶ, «Ժիգուլի» մեքենաներով, այնպես էլ Mercedes ֆիրմայի նորագույն մոդելներով
- Կիսաֆաբրիկատների արտադրության եւ սննդամթերքի տուն առաքման, խնջույքների եւ ընդունելությունների սպասարկման ոլորտում մասնագիտացված ֆիրմա
- Փոստային ծառայություն **FEDERAL EXPRESS**-ի հետ համատեղ (շահագործումը սեպտեմբերին)
- Մեկ միլիոն դոլլար կանոնադրական հիմնադրամով առեւտրային բանկ (շահագործումը սեպտեմբերին): Հիմնադիրների թվում են առեւտրային խոշորագույն ֆինանսական կառույցները: 1995 թ. նախատեսվում է կանոնադրական հիմնադրամը հասցնել 10.000.000 դոլլարի
- Ապահովագրական ընկերություն

Մանրամասներին կարող եք ծանոթանալ հետեւյալ հասցեով.
Նալբանդյան 5: Հեռախոս` 56 19 31:

A STYLE

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 1826 Տպաքանակը` 5000 Ստորագրված է տպագրության` 22. 08. 1994 Գինը` 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@